

Tarja Leskinen

”Laulaa, laulaa, laulaa”

Tutkielma laulutuntien hyödyllisyydestä laulunopiskelussa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Pop/jazz-musiikin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

28.04.2014

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Tarja Leskinen ”Laulaa, laulaa, laulaa” – Tutkielma laulutuntien hyödyllisyydestä laulunopiskelussa 39 sivua 28.4.2014
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Pop/jazz-musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laulunopettaja
Ohjaajat	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Susanna Mesiä
<p>Opinnäytetyöni on katsaus laulunopiskeluuni kahdeksan vuoden ajalta. Kehityskaareni alkaa vuodesta 2006, jolloin aloitin ammattimuusikon opinnot toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa, päättyen vuoteen 2014, jolloin laulutunnit loppuivat Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiikan linjalta valmistumisen myötä.</p> <p>Tutkimukseni tavoitteena on tutkia laulutuntien hyödyllisyyttä laulunopiskelussa. Joidenkin mielestä laulutunneilla käyminen muuttaa laulajan äänenväriä sekä persoonaa negatiiviseen suuntaan poistaen omaperäisyyden. Tässä opinnäytetyössä tutkin omakohtaisten kokemusten kautta miten laulutunneilla käyminen on muokannut minua laulajana. Tutkin asiaa pääasiassa laulutekniikan näkökulmasta, sillä se on auttanut minua monipuolisesti sekä tulkinassa että esiintymisessä. Tutkin myös sitä kuinka ympäristölliset tekijät, kuten esimerkiksi kulttuuri ja elämäntilanteet, ovat muokanneet minusta sellaisen laulajan kuin olen. Olisi ollut mielenkiintoista tutkia asiaa laajemmin, mutta tarkan pohtimisen jälkeen tulin siihen tulokseen, ettei vedenpitäviä tutkimustuloksia voitaisi saavuttaa, koska jokainen oppii hyvin yksilöllisesti omaan tahtiin. Siksi päätin tutkia asiaa vain omakohtaisten kokemusten kautta.</p> <p>Kokemuksiani pohtimalla näen miten oppimiseni on edennyt ja missä tahdissa. Pelkät instrumenttiopinnot eivät vaikuta laulajan kehittymiseen, vaan siihen vaikuttavat myös elämäkokemukset, ympäristö jossa henkilö elää, oma persoona sekä oma työmotivaatio. Kirjoittaessani kokemuksistani olen pistänyt merkille myös ne asiat jotka ovat muokanneet minua eniten laulajana.</p> <p>Opinnäytetyöni sisältää erilaisia harjoituksia joita olen oppinut laulutunneilla. Harjoitukset perustuvat muistiinpanoihin ja muistoihin. Pohdin harjoitusten tarkoituksia sekä hyödyllisyyttä ottaen huomioon sen hetkisen elämäntilanteeni ja oppimismotivaationi, mitkä ovat vaikuttaneet siihen miten olen asioita oppinut.</p> <p>Olen kirjoittanut laulutekniset asiat sekä harjoitukset mahdollisimman selkeästi. Opinnäytetyöstäni voi olla hyötyä kaikille, joita laulaminen ja oman musiikillisen kehittymisen pohtiminen kiinnostaa.</p>	
Avainsanat	Laulaminen, laulunopinnot, itsetutkiskelu, kehittyminen laulajana

Author Title	Tarja Leskinen Benefits of Voice Lessons
Number of Pages Date	39 pages 28 April 2014
Degree	Bachelor of Music Pedagogy
Degree Programme	Pop & Jazz Music
Specialisation option	Voice Teacher
Instructors	Jukka Väisänen, MMus Susanna Mesiä, MMus
<p>My final study is an overview of my eight years of vocal studies spanning from 2006, when I started studying towards a secondary level music degree, to 2014, when I went to my last voice lesson at the Metropolia University of Applied Studies.</p> <p>This study examines how useful singing lessons are when learning to sing. Some people think that taking singing lessons is not beneficial, because it changes your sound and personality as a singer in a negative way. In this study, I reflect on how singing lessons have affected me as a singer. I have found the lessons to be very useful for my interpretation and performance skills. Yet I chose not to discuss those but focus mainly on the aspect of singing technique, because it has helped me with delivery. I also reflect on how such factors as culture and different life situations have shaped me as a singer. It would have been interesting to conduct a more extensive study, but after careful consideration I ended up writing only about my own experiences, because everybody learns in a different way and at their own pace, so I would not have been able to get waterproof evidence of how people learn to sing in general.</p> <p>By reflecting on my experiences I am able to see how I have progressed and in which timeframe. Vocal exercises described in this study are based on my notes and recollections. I discuss their meanings and usefulness by paying attention to my learning motives and life situations that have obviously affected what I have and what I have not learnt.</p> <p>I have written the notes on singing technique and all of the vocal exercises as clearly as possible. My thesis may benefit those who are interested in singing and who are reflecting on their musical development.</p>	
Keywords	Singing, vocal studies, self-reflection, development as a singer

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuskysymykset	1
1.2	Tutkimusmenetelmät	1
2	Musiikillinen historiani	2
3	Kun laulunopiskelu sai siivet	3
3.1	Uusi ala, uudet kujeet	3
3.2	Perusteet ovat kaiken A ja O – Opettaja A	4
3.3	Ensimmäinen vuosi takana, kaksi edessä	7
4	Uusia ulottuvuuksia – Opettaja B	9
4.1	Opinnäytetyön iloa	11
5	Muusikosta opettajaksi	12
5.1	Laulutekniikkako monimutkaista? – Opettaja C	13
5.2	Kun mikään ei tunnu miltään	15
5.3	Onnen pilkahdusta etsimässä	16
6	Muutoksien syksy - Opettaja D	17
6.1	Karatako vai ei karata?	19
7	¡Olé!	20
8	Kaikki lähtee asenteesta	22
8.1	Funkia ja hiekkarantoja	24
9	Opettamista omien tuntemuksien kautta	25
10	Hiljaa hyvää tulee – Opettaja E	27
10.1	Epämukavuuksista eroon	28
10.2	Solistista taustalaulajaksi	30
11	Hyvästi koulu!	31
11.1	Valmistuminen laulunopettajaksi	34
12	Pohdinta	36

1 Johdanto

”Laulaa, laulaa, laulaa” – Tutkielma laulutuntien hyödyllisyydestä laulunopiskelussa on opinnäytetyöni, joka kertoo siitä kuinka laulutunneilla käyminen on vaikuttanut laulamiseeni. Otsikko juontaa juurensa 26 vuoden taakse, kun aloin keksiä omia melodioita ja sanoja. *Laulaa, laulaa, laulaa* on yksi perheessämme muistetuin laulunpätkä. Laulamisesta tuli siis suuri osa identiteettiäni jo hyvin nuorella iällä.

Pohdin laulutuntien hyödyllisyyttä omakohtaisten kokemusten kautta. Yleisesti tutkiminen olisi resurssit huomioottaen mahdotonta, sillä jokainen kehittyy yksilöllisesti. Pohdin myös kuinka erilaiset ympäristötekijät kuten kulttuuri, perhe, kaveripiiri, koulu- ja työympäristö sekä musiikilliset vaikutteet ovat kehittäneet minua laulajana. Kirjoitustapani on hyvin tarinallinen. Laulutunneilla käydyt harjoitukset on selitetty mahdollisimman tarkkaan, jotta niiden tarkoitusperät olisi helpompi ymmärtää.

1.1 Tutkimuskysymykset

Tämän kirjoittamisprosessin kautta pyrin ymmärtämään millä tavoin olen kehittynyt laulajana. Minkälainen oppimisprosessini on ollut? Onko oppimiseni edennyt tasaisesti vai syklisesti? Olenko ottanut joskus jopa askelia taaksepäin ja mikä on vaikuttanut siihen? Mitkä ovat mahdollistaneet oppimisen? Mitkä ovat olleet oppimisen esteenä? Kuinka ympäristö on vaikuttanut oppimiseen ja millä tavalla?

1.2 Tutkimusmenetelmät

Tapani tutkia aihetta viittaa fenomenologis-hermeneuttiseen tutkimustapaan. Siinä tutkimuskohteena ovat inhimillinen kokemus ja elämismaailma, eli eletty kokemus. Aineisto perustuu siis elettyyn elämään. Tutkimuksen viitekehys, eli näkökulma josta tutkimuksen aihetta tarkastellaan ja ongelmat nousevat tutkijan elämäntilanteista. Näin ne ja tutkijan subjektiivisuus tulevat osaksi tutkimusta. (Rouhiainen 2007, www)

Tietoni perustuvat muistiinpanoihini sekä muistoihini. Tarve dokumentoida laulutunnilla käydyt asiat on ollut minulle ensimmäisillä laulutunneilla tärkeämpää kuin nykyään.

Tämä johtuu osittain myös siitä, että myöhemmin olen opetellut asioita hitaammalla tahdilla sekä hionut pieniä yksityiskohtia suuremman ajanjakson puitteissa kuin mitä laulunopiskelun alkuvaiheessa.

2 Musiikillinen historiani

Aloitin musiikin harrastamisen hyvin nuorella iällä. Musikaalisuuteni huomattiin hyvin alussa ja erityisesti äitini pisti tämän merkille. Tarve päästä lavalle esiintymään oli jo hyvin nuorella iällä niin suuri, että menin lukutaidottomana laulamaan puoliksi osamaani kappaletta lasten karaokeen Puuhamaassa. Äitini huomasi musikaalisuuteni kun olin vain muutaman vuoden ikäinen ja vei minut musiikkileikkikouluun. Kun olin 8-vuotias hän ehdotti, että aloittaisin pianonsoiton. Hän kuuli myös mahdollisuudesta hakea Suutarilaan musiikkiluokalle, ja kertoi minulle siitä. Kiinnostuin molemmista heti, aloitin tunnit epäröimättä ja hain kouluun ja pääsin sisään. Kiitos äitini, musiikkiharrastukseni sai kunnolla siivet näiden myötä.

Aloin säveltämään jo 5-vuotiaana, mutta varsinaisen oikeaoppisen säveltämisen aloitin, kun opin pianotunnilla muutaman perussoinnun. Ensimmäisen varsinaisen kappaleen sävelsin heti kun opin soittamaan sointuja pianolla. Tuolloin tein sanat suomeksi, mutta heti englannin alkeet opittuani vaihdon kielen englantiin. Olen säveltänyt kappaleita siitä lähtien erilaisille kokoonpanoille, joissa olen myös itse ollut mukana, mutta vain harrastusmielessä. Takaraivossa oli ajatus menestymisestä mutta konkreettisesti en tehnyt asian eteen mitään. Kyse oli lähinnä vain unelmoimisesta.

Olin lukion kolmannella kun aloin miettimään mitä haluan tulevaisuudessa tehdä. Olin joutunut pohtimaan asiaa opintojen ohjauksen tunnilla, mutta en miettinyt jatko-opintoja vielä tosissani. Se ei tuntunut ajankohtaiselta, vaikka opiskelin jo viimeistä vuotta. Tein pienen ammatinvalintatestin, jossa sain ehdotuksen muun muassa muusikon ammattista. Muistan, että myöhemmin kun osasin ottaa asian vakavasti, pohdin aivan muita ammatteja, mutta aloin leikittelemään ajatuksella ”Minkälaista olisi olla ammattimuusikko?” Ennen testiä ajatus ei ollut käynyt edes mielessäni. En kuitenkaan hakenut opintoihin heti valkolakin saatuani, vaan halusin miettiä asiaa. Kysyin lukioni musiikinopettajalta kannattaisiko minun hakea kouluun laululla vai pianolla. Kysyin häneltä, koska luotin hänen arviointikykyyn. Hän oli myös yksi niistä henkilöistä jonka ansiosta olin jälleen kiinnostunut musiikista. Opettajani mietti hetken ja sanoi, että hänen mielestään

minun kannattaisi hakea laululla. Vuonna 2006 hain toisen asteen ammatilliseen musiikkikoulutukseen, instrumenttina laulu.

3 Kun laulunopiskelu sai siivet

Syksy 2006 alkoi eri tavalla, kuin olin kuvitellut. Aloitin opinnot Suomen Liikemiesten Kauppaoppilaitoksessa (SLK), koska en päässyt hakemaani musiikkikoulutukseen. Odotin hyväksymiskirjettä mitä ei koskaan kuitenkaan tullut. Hakeuduin merkonomiin opintoihin peruutuspaikoilta, koska halusin opiskella edes jossain. Muistan, miten epä-mukava olo minulla oli kun astuin ensimmäistä kertaa SLK:n tiloihin. En kuulunut sinne. Ympäriini oli ihmisiä joiden kanssa en tuntenut minkäänlaista yhteyttä. Itse opiskelu, merkonomien tutkinto, kiinnosti vain murto-osan. Lounaan jälkeen sain puhelun. En aina vastaa tuntemattomiin numeroihin, mutta tästä minulla oli tunne, että puhelu kannattaa vastaanottaa. Puhelimen toisessa päässä oli musiikkialan koulutusta järjestävän toiseen asteen oppilaitoksen opintosihteeri. Hän kertoi, että minut oli valittu opiskelemaan kyseiseen kouluun peruutuslistalta. En voinut uskoa sitä todeksi. Hetken päästä hän kysyi kiinnostaako minua vielä ja hän sanoi, että toivoisi minun ottavan opiskelupaikan vastaan. Oloni oli helpottanut ja vastasin saman tien myöntävästi. Puhelun jälkeen kävelin tutor opettajani luokse, joka tutustutti meitä uusia opiskelijoita uuteen kouluun. Kerroin mitä oli juuri tapahtunut ja tulimme yhdessä siihen tulokseen, ettei minun kannata viettää loppupäivää heidän kanssaan, kun en aikonut käydä kyseistä koulua enää. Lähestulkoon juoksin ulos rakennuksesta leveä hymy naamallani ja pidättelin sisäisiä ilon kiljahduksia. Tunsin oloni elävämmäksi kuin pitkään aikaan. Oikea ovi oli avautunut minulle!

3.1 Uusi ala, uudet kujeet

Seuraavana päivänä aloitin opiskelun, instrumenttina laulu. Ennen opiskelujen aloittamista olin laulanut erilaisissa kokoonpanoissa, säveltänyt musiikkia erilaisille yhtyeille, soittanut eri instrumentteja vaihtelevissa kokoonpanoissa sekä käynyt pianotunneilla. Tuolloin lauloin ja soitin koskettimia Sankofa Agency –nimisessä funk-rock-yhtyeessä. Aloitin uudet instrumenttiopinnot, laulutunnit. Uutta minulle olivat myös tyyllilajeittain kootut yhtyekurssit sekä teoriaopinnot. Teoriaa olin opiskellut aikaisemmin vain itsenäisesti, sillä keskittymiskykyäni ei riittänyt siihen ala-aste ikäisenä jolloin minulle tarjottiin

mahdollisuutta teorialunteihin pianotuntien ohella. Erityisen merkitykselliseksi koin iskelmämusiikin yhtyekurssin, jossa minulle valkeni sanojen artikuloimisen tärkeys. Olin tottunut soittamaan ja laulamaan tarkasti nuottien mukaan. Tämä oli varmaan pianotunneilta peritty ominaisuus. En siis laulanut melodiaa sanojen mukaan vaan lauloin nuotit sen pituisina kuin miten ne oli kirjoitettu. Ongelma oli nimenomaan suomen kielellä laulamissa. Siitä minulla oli vähiten kokemusta eikä fraseeraamiseen oltu puuttu missään aikaisemmin. En siis tiennyt, että tavassani oli vikaa kun en pystänyt sitä merkeille kuunnellessani musiikkia. En muista, että minulla olisi ollut englannin kielen kanssa ongelmia. Varmasti oli saman tyyppistä ontuvaa fraseerausta havaittavissa, mutta jostain selittämättömästä syystä englanniksi laulaminen oli minulle helpompaa. Olin kirjoittanut paljon lyriikoita tähän mennessä, mutta kaiken kylläkin englanniksi. Tästä tuli minulle uusi mielenkiinnon kohde minkä merkitys kasvoi vuosi vuodelta, sanojen merkitys ja tulkinta. Olen aina kuunnellut sanoja ja koen ne yhtä tärkeiksi kuin melodian, mutta vielä tuolloin en ollut ajatellut miten monin eri tavoin sanoja voi tulkita ja kuinka se vaikuttaa melodian rytmikkaan. Iskelmäkurssin myötä tajusin kuitenkin, että niillä oli vieläkin syvempi tarkoitus tarinan kerronnassa. Pelkkien sanojen laulaminen peräkanaa ei riitä. Ne pitää osata myös laulaa tavalla, että lauseissa ja yksittäisissä sanoissa on järkeä ja tunnetta. Kiinnostukseen vaikutti myös suuri halu oppia kaikkea mahdollista musiikkiin liittyen.

3.2 Perusteet ovat kaiken A ja O – Opettaja A

Ensimmäiseksi laulunopettajaksi sain koelauluista tutun opettajan, jota kutsun tässä työssäni Opettaja A:ksi. Muistin hänet varsin hyvin, koska hänen ilmeensä ei värähtänytkään. Se teki oloni epämukavaksi silloin enkä oikein tiennyt mitä ajatella kun kuulin kuka tuleva opettajani oli. Ensimmäisen tuntimme aikana mielikuvani hänestä kuitenkin muuttui. Hän oli mukava, hauska ja huumorintajuinen ihminen. Ensimmäisellä tunnilla Opettaja A haastatteli minua ja antoi minulle kotiläksyksi pohtia mitä tiedän lauluasennosta ja tekniikasta sekä mikä minua arveluttaa. Vastaukseni olivat melko lyhyitä ja ytimekkäitä. Olin vain pintapuolisesti tutkinut laulamista itsekseni ja saanut vain muutaman yleisen neuvon musiikkiluokkamme opettajalta. Tein Opettaja A:n antamat kotitehtävät. Vastaukseni ja kysymykseni olivat seuraavanlaiset.

Lauluasento:

Lauluasennon tulee olla rento. Kaulaa, niskaa, käsiä eikä selkää saa jännittää. Selän ja pään tulee olla suorassa linjassa.

Tekniikka:

Kurkkua ei saa jännittää. Ääntä ei saa pakottaa ulos. Hengityksen tulee olla riittävää, mutta ilmaa voi ottaa myös liikaa.

Kysymyksiä:

Mitkä tekniikkaharjoitukset olisivat minulle erittäin tärkeitä? Onko totta, että laulaessa tulee hengittää koko kropalla eikä vain alavatsalla? Onko sellaisesta lauluharjoittelusta hyötyä, että makaa selällään kun laulaa?

Kun nyt katselen noita kysymyksiä mitä olin tuolloin pohtinut, muistan, että olin kuullut äidiltäni erilaisia vinkkejä laulamiseen liittyen. Hän oli käynyt työväenopiston yhteislaulutunneilla vuosien 1996-1998 välillä ja hänellä oli vanhoja muistiinpanoja tunneilta, joita olimme tutkiskelleet yhdessä. Koska äitini tiesi, että olin kiinnostunut laulamista ja musiikista ylipäänsä, huomioi hän aina kaikki lehtiartikkelit aiheeseen liittyen ja kertoi niistä minulle. Kokeilin erilaisia tapoja laulaa neuvojen perusteella. Nämä kysymykset ovat olleet mielessäni, koska olen kokenut ne vaikeiksi ja ne ovat jääneet vaivaamaan minua. Vuonna 2002 amerikkalainen levy-yhtiö RCA Records julkaisi poplaulaja Christina Aguilera'n Stripped -nimisen levyn. Katsoin dokumenttia levyntekoon liittyen ja siinä kerrottiin, että Christina oli laulanut kappaleita välillä selinmakuulla. Äitini oli myös kerertonut, että tällaisesta lauluasennosta oli puhetta jopa laulutunnilla. Kokeilin sitä ja se tuntui minusta mahdottomalta. Lihakseni tuntuivat löysiltä enkä pystynyt kontrolloimaan niitä. Laulu ei sujunut ollenkaan, vaan ulos tuli pelkkää pihinää. Aina kun ajattelin tukea kuvittelin, että alavatsassa piti selkeästi tapahtua jotain. En ole aivan varma minkälaisena ja kuinka suurena tuen työn tuolloin koin, mutta muistan että siihen keskittyessä oloni muuttui melko tukkoiseksi ja jännittyneeksi. Tiesin jollain tasolla ettei se voinut olla oikeanlainen olotila, mutta en osannut tehdä asialle mitään. Minulla oli niin vahva mielikuva siitä, että tuki tuntuu eniten alavatsassa. Tekniikkaharjoituksia ajattelin lähinnä tuen pohjalta. En osannut varsinaisesti ajatella muuta, koska en ollut aikaisemmin ajatellut laulamista yksityiskohtaisesti. Luulen, etten ollut tuolloin kauhean perillä siitä mitä laulaminen oikeasti vaatii, vaikka tunsin jännitystä leuassa asti. Siksi kysyin näinkin laajan kysymyksen.

Ensimmäisillä tunneilla keskityimme erityisesti oikeanlaisen lauluasennon löytämiseen. Opettaja A pohjusti asiaa esittelemällä minulle kehon lihaksia. Samalla kun hain oikeanlaista asentoa hän korjaili sitä pienillä muutoksilla. Hän halusi kuitenkin toisen mielihiteen asennon oikeanlaisuudesta, joten hän päätti kysyä sitä kollegaltaan. Sen sijaan, että opettaja A olisi pyytänyt kollegansa luokkaansa, menimme yhdessä hänen luokseen selvittämään asiaa. Hänen luokassaan oli tuolloin iso kuva ihmisestä, josta näkyi luonnollinen seisoma-asento sekä kaikki lihakset. Tutkimme sitä hetken, kunnes A:n kollega pyysi minua seisomaan siinä asennossa minkä olin juuri oppinut. Hän teki pienen muutoksen, jonka jälkeen hän totesi asennon olevan oikea. Se tuntui todella oudolta. Ihan kuin olisin nojannut eteenpäin. Käytimme oikean asennon löytämiseen myös Alexander-tekniikkaa, josta kerron seuraavaksi omin sanoin perustuen muistiinpanoihini tuolta ajalta.

Aluksi tulee kuvitella jalkapohjiin kolme pistettä. Ensimmäinen piste on kantapäässä, toinen päkiässä lähellä isovarvasta ja kolmas lähellä pikkovarvasta. Pisteet muodostavat kolmion. Jokaisella pisteellä tulee olla yhtä paljon painoa hyvän tasapainon löytämiseksi. Asentoa haetaan nivel niveleltä pyörivin liikkein. Asennon hakeminen aloitetaan ensin nilkoista. Kroppaa heilutetaan vain nilkoista, jotta saadaan tuntumaa nivelten ja luiden yhdyskohtiin. Seuraavaksi samanlaista tuntumaa haetaan polviin ja sitten lonkkiin. Koko ajan tunnustellaan missä tuntuu ja miltä, sekä mitä tukilihaksistossa tapahtuu liikkumisen aikana. Tukilihaksistoksi koin tuolloin vatsa- ja selkälihakset. Lopuksi keskitytään tietoisesti olkaniveeliin ja leukaan. Kaikki lihakset rentoutetaan. Lopputuloksena on tukeva ranka, joka pitää kropan pystyssä.

Lauluasennosta siirryimme pikkuhiljaa leuan rentouteen sekä tukeen. Käsitelimme toki näitä jo tunneilla joilla haimme oikeanlaista lauluasentoa, mutta opettajallani oli selkeä suunnitelma miten edetä kanssani ja fokus oli alussa lauluasennossa. Minulla oli tapana käyttää paljon leukaa laulaessani jättäen kielen työn vähemmälle. Teimme kieli-jumppaa keskittyen siihen, että leuka pysyi rentona. Sain ohjeeksi pitää leuasta hennoti kiinni ja katsoa itseäni peilistä kun tein harjoituksia. Täten näin ja tunsin milloin leukani liikkui. Harjoittelimme ilman säätelyä pitkällä sihinällä isäntämies-asennossa. Isäntämies-asento on istuma-asento, jossa nojataan kyynärpäillä polviin siten että selkä ja niska ovat samassa linjassa, suorassa. Kyseisessä asennossa hengitys tapahtuu yleensä luonnostaan. Sisään hengitys tapahtuu ja-sanan aikana. Tarkoituksena on rentoutua ja estää liiallisen ilman hengittäminen. Tukea ja leuan rentoutta harjoittelin

huulipäriinällä, r-kirjaimella sekä erilaisin mielikuvin. Tukeen liittyviä mielikuvia ja harjoituksia oli monia erilaisia. Muistan erityisen hyvin kynttilän puhaltamisen sammuksiin sekä niistäamisen. Näiden harjoitusten kautta tunnustelin missä kaikkialla tuen työ tuntuu. Tunsin työn koko ajan alavatsassani, enkä juuri missään muualla. Välillä sain tuntea alaselkään sekä hieman ylemmäs selkään, mutta en osannut tunnustella lihaksistoani vielä järin hyvin. Muistan saaneeni palautetta, että käytän tukeani välillä liian aggressiivisesti. Ajattelin tukea liikaa ja minua muistutettiin siitä, ettei sen tarvitse olla niin suurta. Opettajani suositteli, että harjoittelen tekniikkaa joka päivä 15 minuutin ajan ja pitäisin siitä päiväkirjaa.

Opettaja A piti ensimmäisenä opintovuoteni tyylipajaa laulajille, jossa kävimme läpi erilaisia musiikin tyyllilajeja, niiden ominaisuuksia ja keskeisimpiä piirteitä miten niitä tuli laulaa, jotta laulaminen oli tyylinmukaista. Tyylipaja oli erittäin hyödyllinen ja mielenkiintoinen. Se innosti minua etsimään ja kuuntelemaan itselleni tuntemattomia artisteja ja yhtyeitä. Teimme lähinnä itse esitelmiä tyyleistä opettajan luennoimisen sijaan. Ennalta sovitut henkilöt lauloivat päivän tyyllilajiin liittyviä kappaleita ja saivat henkilökohtaista opastusta kun muut seurasivat opetusta. Toisten tarkkailu oli myös hyvin opettavaista. Oli mielenkiintoista vain kuunnella minkälaisia muutoksia laulamiseen tuli ollakseen tyylinmukaisempaa.

3.3 Ensimmäinen vuosi takana, kaksi edessä

Syksyn 2007 tienoilla minua pyydettiin laulamaan trip-hop -projektiin, joka muuttui pikkuhiljaa yhtyeeksi nimeltään Black Volvo. En ollut aikaisemmin tehnyt tämän tyylistä musiikkia, mutta se vei minut heti mukanaan. Aloin sen kimmokkeena säveltämään itsenäisestikin trip-hopia ja teen sen tyyllisiä kappaleita välillä vieläkin. Koulussa alkoi jazz-musiikin yhtyekurssi. Kyseessä oli minulle hyvinkin vieras tyyllilaji, sillä jazz ei kuulunut, eikä kuulu vieläkaan, minun suosikkityyllilajeihin.

Laulutunnilla aloin harjoittelemaan vokaaleiden sijoittamista, kävimme läpi erilaisten kuvien avulla miten fonetiikassa vokaalien paikat esitetään. Opettaja esitteli minulle kaksi erilaista kuvaa ja selitti tarkkaan mitä ne tarkoittivat. Tässä vaiheessa syvennymme kurkunpään rakenteeseen, resonointiin sekä kielen asentoon eri kirjaimissa. Resonointia kävimme aika perusteellisesti läpi piirtäen ja pohtien missä mikäkin taajuus soi ja miksi. Muistan kuinka harjoittelimme vokaalien sointia sekä resonaatiota kerran

rappukäytävässä, sillä siellä kuuli parhaiten milloin äänen vire oli ideaali. Yläsävelsarjojen kuuleminen kertoi siitä, että oikeanlaista resonointia tapahtui ja vokaali oli sijoitettu oikein. Se oli hyvin hauskaa ja opettavaista. Taisimme viettää rappukäytävässä koko tunnin, koska äänen sijoittaminen oikeaan paikkaan ei ollut minulle helppoa. Oli vaikeaa saada oikeanlainen soundi¹ aikaiseksi.

Muistan Opettaja A:n tunteista paljon, sillä opin häneltä niin paljon uutta. Täysin laulutekniikasta tietämättömänä koin laulutunnit suureksi hyödyksi. Suurin oivallukseni siitä, että olin oppinut tuen käyttöä tapahtui koulun yhtyekurssien loppukokeissa. Meidän tuli esittää kappaleita tyylinmukaisesti ja ulkoa, mikä jännitti minua erityisen paljon. Ennen jännittäminen vaikutti laulamiseeni fyysisesti hyvinkin radikaalisti, mutta niin ei tapahtunutkaan enää. Ääneni ei värissyt, vaan pystyin laulamaan vahvasti kaikki kappaleet ilman, että ääni särkyi tai että aloin hengittämään epätasaisesti. Sain siitä samantien itsevarmuutta ja pystyin laulamisen lisäksi esiintymäänkin paremmin. Kääntöpuolena onnistuneelle esiintymiselle oli sitä seurannut palaute. Esitimme yhden jazz-kappaleen ja yhden brasilialaisen kappaleen. Olin laulanut niin tyylinmukaisesti kuin vain pystyin, samoin yhtye oli soittanut niin tyylinmukaisesti kuin vain osasi. Hyödynsimme opettajamme joita olimme saaneet yhtyekursseilla. Itse hyödynsin myös niitä oppeja joita olin Opettaja A:n tyyliopijassa saanut. Lauluni, eikä soitto, kuitenkin miellyttänyt toista arvioijaa, jonka mielestä jazz-kappale ei kuulostanut yhtään jazzilta eikä oikeastaan mikään ollut mennyt hänen mielestään hyvin. Kaikessa oli pelkästään korjattavan varaa. Palautteen sisältöön ehkä vaikutti osittain se, että arviointikriteerit olivat juuri muutuneet, mutta meitä oppilaita ei oltu valjastettu asiasta. Teimme suoritukset vanhojen kriteereiden mukaan. Siitä lähtien olen vältellyt jazzin laulamista sekä kuuntelemista.

Opin Opettaja A:lta miten lähestyä lauluimprovisaatiota. Olin improvisoinut aikaisemmin vain pianolla, mikä ei jännittänyt minua juurikaan, mutta laulamalla en ollut koskaan ennen improvisoinut toisten kuullen. Lähestyimme improvisointia aluksi miettimällä erilaisia rytmejä ja perkussioiden soundeja. Jatkoimme pohtimalla, mitä mikäkin soitin voisi tehdä ja miltä ne kuulostaisi. Teimme aluksi hyvin yksinkertaisia rytmejä, joita vaikeutimme pikkuhiljaa. Opettajani näytti jokaisen soittimen soundin eteen, joten minikäänlaista paniikkia asiasta ei kehkeytnyt. Siihen auttoi myös se, että olimme jo sen verran tuttuja keskenämme, ettei improvisointiin heittäytyminen ujoittanut minua.

soundi eli äänenväri ¹

Olin Opettaja A:n oppilaana kahden vuoden ajan, jonka jälkeen minun tuli siirtyä toiselle opettajalle. Kun juttelin asiasta opettajani kanssa hän kertoi, ettei hänellä ollut minulle enää oikein mitään annettavaa. Yritin nimittäin jatkaa opintojani hänen kanssaan, koska yhteistyömme sujui niin hyvin. Ajattelin, että voisin oppia häneltä vielä jotain vaikka olin saanutkin jo erittäin hyvät eväät perustekniikasta, fysiologiasta, improvisaatiosta sekä tyylilajeista. Halusin kuitenkin tehdä hänen kanssaan vielä yhteistyötä, joten ilmoitin itseni kuuroon syksyksi.

4 Uusia ulottuvuuksia – Opettaja B

Kouluumme oli tullut uusi opettaja. Kutsun häntä tässä opinnäytetyössäni opettaja B:ksi. Hänestä tuli opettajani viimeiselle vuodelle, lukuvuodelle 2008-2009. En tiennyt mitä odottaa. Minulla on sellainen muistikuva, etten tavoitellut mitään tiettyä uutta teknistä asiaa silloin, vaan menin tunneille avoimin mielin. Olinhan kuitenkin vielä hyvin alkuvaiheessa laulamissa. Aloimme käymään hieman erilaisempaa äänentuotanto tapaa läpi, kovan rintasoinnin tuottamista. Kappalevalintani ilmeisesti antoivat ymmärtää mitä minun oli hyvä seuraavaksi oppia. Muistan, että halusin laulaa Aerosmithiä. Trip-hop-yhtyeemme oli kutistunut kasaan, joten huomioni oli kiinnittynyt toisenlaiseen musiikkiin. Kuuntelin tuolloin paljon uudempaa rhythm and bluesia sekä rockia. Mary J. Bligen levy *Growing Pains* oli erityisen suuressa kulutuksessa. Kävin katsomassa häntä kesällä Pori Jazzeilla ja suorastaan rakastuin häneen. Hän on mielestäni upea laulaja, jonka lauluäänestä kuuluu eletty elämä. Hän tulkitsee kappaleita niin tunteella, että jokaisen laulettu sanan pystyy tuntemaan sydämessä saakka. Käytän musiikkia myös terapiana, kuten Marykin. Siksi koen suurta hengenheimolaisuutta hänen kanssaan.

Olin kuullut tekniikasta, joka lupasi, että kuka tahansa pystyy oppia laulamaan. Kyseessä oli Complete Vocal Technique. Olin kuullut ennen opettaja B:n tunneille menoa, että hän oli perehtynyt asiaan ja tiesi siitä jonkun verran. Haastattelin häntä hieman ja kävi ilmi, ettei hän opettanut sitä puhtaasti vaan ammensi oppejaan erilaisista tekniikoista. Tekniikka kiinnosti minua, niin kuin muutkin tekniikat, mutta olin tavallaan kuitenkin helpottunut ettei hän ollut CVT-opettaja. Olin saanut syntymäpäivälahjaksi Cathrine Sadolinin kirjoittaman Complete Vocal Technique -kirjan, jota olin tutkaillut ja ihmetellyt. Tekniikka tuntui minusta oudolta. Miten voidaan väittää, että vain yksi tapa tuottaa tietynlainen soundi sopisi jokaiselle? Siinä ei ollut mielestäni juurikaan järkeä. Kävin läpi kirjassa esiteltyjä moodeja, eli erilaisia äänenkäyttötapoja ja miten niitä neuvottiin

laulettavan. Monet neuvoista oli mielestäni absurdeja. Joskus harvoin kun opettajani tarvitsi tuuraajaa, hän pyysi sijaisekseen CVT:tä opettavan opettajan. Kävin hänen kanssaan kyseistä tekniikkaa hieman läpi, mutta en vielääkään ymmärtänyt siitä mitään. Totesin aika pian, ettei tekniikka ollut minua varten. Olin pettynyt kyseiseen tekniikkaan. Eräs opiskelijatoverini kertoi, että kirjan sisältöä on jouduttu muokkaamaan, koska moodien ohjeissa oli epäkohtia. Olisi mielenkiintoista lukea vertauksen vuoksi kuinka paljon neuvoja on muutettu. Ehkä ymmärtäisin niitä nyt.

Opettaja B:ltä opin miten erilaiset ilmeet auttavat laulamissa. Ensimmäinen asia mitä opettelin oli niin kutsuttu Jokeri-hymy eli tekohymy. Toiset kuvailevat sitä siten, että ikään kuin haukkaisi omenasta palan. Tätä mielikuvaa käytetään ymmärtääkseni CVT-tekniikassa. Ylähampaat tulee näyttää nostamalla ylähuulta, suu on leveä, mutta leuka ja kurkunpää rennot. Teimme näillä asetuksilla Jee! -huudahduksia eri korkeuksilta. Olin häkeltynyt. En tiennyt, että minusta voisi päästä noin iso, kiinteä ja korkea ääni samaan aikaan. Tämä oli minulle uutta. Minulla oli aina ollut todella iso henkinen kynnyks korkealta laulamisen suhteen. Se oli ollut minulle myös hyvin haasteellista. Alasteella olin keksinyt miten päärekisterissä voi laulaa, mutta en ikinä oppinut vahvistamaan sitä itsenäisesti, joten vaikeuden vuoksi välttelin korkealta laulamista useimmiten. Teimme opettajani kanssa paljon niin sanottuun huutolauluun liittyvää tekniikka. Tykkään käyttää tätä termiä sillä se kuvailee soundia hyvin. Soundi on kova, rintasointinen ja kuulostaa hieman huutamiselta. Muistan myös, että puhuimme ilman määrän tärkeydestä. Vai pitäisikö pikemminkin sanoa ilman vähyyden tärkeydestä? Jotta pysyy laulamaan kuuluvasti korkealta, ilmaa tulee ottaa hyvin vähän. Tähän käytin mielikuvaa ilmavirrasta joka virtaa sisäänpäin ulosmenon sijaan. Hengitystä pidätellään siis enemmän. Harjoittelin myös miten näin isoa ääntä tuetaan. Muistan kuinka nojasin käsillä seinää vasten sellaisessa asennossa kuin olisin ollut valmis työntämään jotain painavaa esinettä eteenpäin. Oikeastaanhan näin tapahtuikin. Työnsin seinää. Seisoin tukevasti kummallakin jalalla, niska selän kanssa suorassa linjassa ja työnsin koko kehollani. Se aktivoi tukilihaksistoani enemmän kuin olin oppinut niitä käyttämään. Teimme samaa myös nojaamalla baarijakkaraan. Työntösuunta oli vain eri, eli alas päin.

4.1 Opinnäytetyön iloa

Kun kevätlukukausi alkoi, tuli minun opinnäytetyöni teon aika. Opettaja B oli yksi opinnäytetyöni opettajista, koska hän oli laulunopettajani. Mary J. Bligen näkeminen kesällä vahvisti ajatukseni siitä mitä halusin tehdä opinnäytetyönä. Päätin säveltää, soittaa ja nauhoittaa rhythm and blues -kappaleita. Halusin tehdä mahdollisimman paljon itse. Rumpulooppien² tekoon sekä kappaleiden nauhoittamiseen ja miksaamiseen tarvitsin kuitenkin apua. Pyysin rumpujen suhteen apua silloiselta poikaystävältäni, joka oli juuri valmistunut Stadin ammattiopistosta audiovisuaalisen viestinnän linjalta. Yhteistyöllä muokkasimme soundit sellaisiksi kuin halusin. Äänittäjäksi ja miksaajaksi pyysin kaveriani, joka tätä nykyään työskentelee vakituisesti Finnvoxilla äänittäjänä. Tutustuin hänen sävellyskurssilla. Tein yhteensä neljä kappaletta, jotka äänitin koulun studiolla. Näissä nauhoituksissa käytin opettajaltani oppimaani ”huutolaulu” -tekniikkaa. Seisoin laulukopissa baarijakkaran kera ja aina kun tarvitsin enemmän tukea, työnsin tuolia tiukemmin kiinni lattiaan. Tämä toimi minulla aika hyvin, mutta ei joka kerta. Epäilen sen johtuneen siitä, ettei kehoni jaksanut niin isoa työtä koko ajan. Kehoni oli kuitenkin vasta hyvin vähän totutellut tällaiseen äänenkäyttötapaan. Lisäksi olin erittäin väsynyt kevään työmäärästä sekä sairastelusta, minkä epäilen johtuneen koulun sisäilmasta. Samaan aikaan kun tein opinnäytetyötäni muun koulun ohella, olin osallisena Kuorosota tv-ohjelman ensimmäisellä tuotantokaudella, johon minua pyydettiin mukaan. Olin Marion Rungin yksi kuorolaisista. Meillä oli harjoitukset kolme kertaa viikossa ja viikonloput menivät ohjelman kuvauksissa. Tätä jatkui monta viikkoa, sillä pääsimme kilpailussa hyvin pitkälle. Sijoituimme kolmanneksi. Teimme samaan aikaan koulun kuoron kanssa 100-vuotis juhlanäytöstä Suomen matkatoimistolle, joten kiirettä piti.

Opiskeleminen oppilaitoksessani oli minulle erittäin suuri kehittymisen paikka erityisesti laulunopintojen suhteen. Kun pääsin opettaja B:n tunneille, tajusin mitä edellinen opettajani oli tarkoittanut, kun oli sanonut että hänen mielestään oli parempi, että vaihdan opettajaa tässä vaiheessa opintojani. En ollut osannut ajatella laulajan kehittymiskaarta, koska minulla ei ollut minkäänlaista ymmärrystä tai kokemusta sellaisesta. Jälkeenpäin ajateltuna vaihdoin opettajaa oikeaan aikaan. Perusteita oli opeteltu kaksi vuotta

Rumpulooppi on lyhyt katkelma, esimerkiksi 4 tahtia, joka on muokattu niin että katkelman loppuessa sama katkelma alkaa saumattomasti alusta muodostaen jatkuvan katkelman kierron eli loopin (Ahlsved 2010, 6)²

ja oli aika syventää tietotaitoja. Vaikkakaan perusteiden opettelu ei varsinaisesti lopu koskaan. Itse koen ainakin näin. Aina on jotain parantamisen varaa. Olisin halunnut jatkaa opettaja B:n kanssa vielä jonkun aikaa syventääkseni taitojani ”huutolaulu”-tekniikkaan liittyen, mutta valmistuin koulusta keväällä 2009, joten sitä mahdollisuutta en saanut. Valmistuessani sain stipendin erinomaisesta koulumenestyksestä.

5 Muusikosta opettajaksi

2009 keväällä hain ammattikorkeakouluun jatko-opintoihin, koska en rehellisesti sanottuna tiennyt mitä muutakaan tekisin kuin opiskelisin lisää musiikkia. Hain musiikkipedagogin linjalle, koska en halunnut toista muusikon tutkintoa. Sen lisäksi työ laulunopettajana kiehtoi minua jonkin verran ja erityisesti halusin lisää informaatiota laulutekniikasta ja tiesin, että tässä koulutusohjelmassa sitä saisin. Olin Konservatorion aikana todennut, ettei rivimuusikon työ ollut sitä mitä tulevaisuudessa halusin tehdä. Olen tehnyt muun muassa hääkeikkoja, enkä ole ikinä pitänyt niiden tekemisestä. Oloni on ollut aina hyvin vaivaantunut ja mielestäni työn ei pitäisi olla sellaista. Jostain syystä koen, etten voi olla oma itseni cover-keikoilla³ Minulle tulee tunne, että minun pitäisi miellyttää mahdollisimman monia, mikä on varmasti täysin tottakin eikä vain omaa kuvitelmaa, ja olla siten melko neutraali ja jopa tekopirteä. En ole sellainen ihminen luonteeltani, enkä koe tarvetta miellyttää muita. Työ on suuri osa elämää ja haluan, että työnteko on mukavaa. Toisten musiikin esittäminen viikosta toiseen ei ole.

Sain kesällä 2009 tiedon, että minut oli hyväksytty hakemaani ammattikorkeakouluun ja aloitin opinnot siellä saman vuoden syksynä. Aloitin jälleen kerran teoriaopinnot ja uudestaan erilaiset yhtyekurssit, joita ei voitu lukea hyväksi alemman tason tutkinnolla. Teorianopettajakseni tuli koulun uusi opettaja. Ymmärsin vihdoin ja viimein teoriaa, ja pääsin kokeesta läpi ensimmäisellä yrittämällä. Toisella asteella musiikinteoria oli tunnut lähinnä tähtitieteeltä. Teorianopettajani osasi selittää asiat hyvin yksinkertaisesti ja selkeästi. Hän antoi jokaisen edetä omalla painollaan. En käsittä miten hän pystyi siihen, sillä ryhmässämme oli paljon eri tasoisia ihmisiä. Pakollisten yhtyekurssien lisäksi osallistuin Modern R’n’B -kurssille. Halusin tavallaan jatkaa siitä mihin jäin kun lopetin Konservatorion ja sisällyttää opintoihini mahdollisimman paljon sellaisia asioita, jotka olivat mukavuusalueellani. Sain toteuttaa kurssilla opettaja B:n oppimia teknisiä

Cover sana viittaa sanaan lainaus. Esimerkiksi cover-kappale tarkoittaa lainalaulua, eli jonkun artistin tai yhtyeen kappaletta, jonka joku ulkopuolinen esittää omalla keikallaan.

asioita, joista toinen opettajistani piti hyvin paljon. Ehkä kyse oli kannustuksesta tai sitten siitä, että se muistutti CVT:n yhtä moodia. Yksi opettajista oli nimittäin CVT-laulunopettaja. En osaa kuitenkaan määritellä mikä moodi olisi kyseessä, sillä en ole perehtynyt asiaan.

5.1 Laulutekniikkako monimutkaista? – Opettaja C

Kun aloitin laulutunnit ammattikorkeakoulussa sain opettajakseni opettajan, josta olin kuullut paljon hyvää. Nimeän hänet tässä työssäni opettaja C:ksi. Ensimmäinen laulunopettajani, opettaja A, tunsi hänet ja juteltuani hänen kanssaan opettajavalinnasta hän sanoi uskovansa, että tulevalla opettajallani on minulle paljon annettavaa. Menin tunnille hyvillä mielin. Ensimmäisestä tunnista minulla ei ole tarkkaa muistikuvaa. Muistiinpanoissani lukee ensimmäisenä harjoituksena kvinttiliuku, ylhäältä alas, sanalla hyy. Harjoituksessa keskitytään äänen sijoittamiseen, tarkoituksena saada ääni resonoi- maan otsalohkossa pitäen kuitenkin sen juuret rintakehässä. Lopputuloksena siis pää- sekä rintaresonaation yhdistäminen. Varsinaisesti keskityimme koko vuoden ajan ohjelmiston keräämiseen, mutta silloin tällöin harjoittelin tekniikkaa. Opettajani oli erittäin päämäärätietoinen ja sai minut tehokkaasti mukaan. Toin hyvin vähän laulettavaa tunneille, sillä opettajani antoi minulle niin paljon kappaleita opeteltavaksi. Minulle on jäänyt sellainen mielikuva, että hänellä oli selkeä visio siitä mitä hän halusi minun laulavan ja oppivan. Tajusin jo hyvin alkuvaiheessa tekniikkaa harjoitellessani, että opettajallani oli täysin erilainen tapa sisäistää asioita kuin minulla. Harjoittelimme samanlaista ää- nensijoittamista koko vuoden kuin mistä aikaisemmin kerroin. Harjoitukset vain vaihteli- vat. Ymmärsin tarkoituserän ja mielestäni siinä oli paljon järkeä, mutta en kuitenkaan ymmärtänyt miten asia olisi pitänyt toteuttaa. Se jäi minulle mysteeriksi. Harjoittelin myös korukuvioden tekemistä. Se tuntui aluksi hyvin haasteelliselta, sillä en ollut tottu- nut käyttämään kurkunpäänlihaksia niin nopealla tempolla. Yksi harjoitus mitä tein oli oktaavin sisällä tapahtuva melodiakuljetus sanalla joo. Harjoitus laulettiin duurissa ja aloitettiin oktaavin yläpäästä. Tässä esimerkiksi harjoituksesta C-duurista.

Kuvio 1. Korukuvioharjoitus

Koin tämän harjoituksen todella hyödylliseksi. Harjoittelin sitä aika paljon ja harjoitellesani huomasin kuinka kurkunpäänlihakseni vetreytyivät pikkuhiljaa, mikä taas auttoi minua laulamaan rhythm and bluesille tyypillisiä nopeita melodioita eli korukuvioita melko helposti.

Opettaja C:llä oli tapana vaatia minua kirjoittamaan muistiinpanoja kaikesta mitä teimme, vaikka olisin halunnut edetä jo seuraavaan harjoitukseen tai kappaleeseen. Varsimme jokaisen harjoituksen lopuksi aikaa muistiinpanojen kirjoittamiseen ennen kuin menimme eteenpäin. En osaa sanoa koinko kaiken ylöskirjoittamista tuolloin tarpeelliseksi, mutta toteutin ohjeet kiltisti kun en kehdannut pistää vastaan. On kuitenkin ollut mielenkiintoista lukea muistiinpanoja jälkeinpäin. Niiden ansiosta minulla on enemmän harjoituksia, joita voin käyttää myös omien oppilaideni kanssa. Muistiinpanoista pystyy havainnoimaan hyvin myös oman kehittymisen etenemisen. Erittäin suuri hyöty muistiinpanoista on ollut myös siinä mielessä, että näin jälkeinpäin ymmärrän mitä minulle yritettiin tuolloin opettaa. Tajuan sen vasta nyt, kokeneempana ja viisaampana. Monen vuoden tekniikan harjoittelu eri opettajien kanssa on auttanut minua ymmärtämään, että este informaatiokulun välillä onkin johtunut vain erilaisista ajatusmalleista, oppimistyyleistä ja opetustavoista. Opettajani ei yrittänyt opettaa minua laulamaan oman näkemyksensä mukaisesti, sellaisella soundilla jota itse piti ihanteellisena, vaikka se siltä silloin tuntuikin. En ainakaan usko, että näin oli. Silloiset opeteltavat tekniset asiat olivat samanlaisia kuin mitä olen ihan vähän aikaa sitten opetellut. Voi olla, että kaipasin myös niin paljon "huutolaulu"-tekniikkaan paneutumista, ettei aivoni pysyneet hyväksymään toisenlaista tekniikkaa opeteltavaksi. Uskon, että sillä mistä on kiinnostunut milläkin hetkellä on suuri vaikutus siihen kuinka vastaanottavainen on opetukselle. Olen saanut lisää ymmärrystä asiasta myös opettamisen kautta, kun olen etsinyt oppilailleni sopivia oppimistyyliä. Oppimistyyllillä viitataan siis tapaan omaksua asioita. Erilaisia oppimistyyliä ovat kinesteettinen, auditiivinen ja visuaalinen oppimistyyli, jotka useimmiten sekoittuvat keskenään henkilöstä riippuen. Oppimiseen ja opettamiseen vaikuttaa myös oma temperamentti. Temperamentilla tarkoitetaan ihmiselle tyypillistä yksilöllistä käyttäytymis- tai reagoimistyyliä. (Keltikangas-Järvinen & Räikkönen & Puttonen 2001, www) Näin ollen olen tullut siihen päätelmään, ettei opettaja C:n ja minun ajatukset tekniikasta johtuneetkaan siitä, että olisimme olleet varsinaisesti eri mieltä tekniikasta. Ajattelimme asiat vain eri tavoin ja tapamme omaksua ne poikkesivat toisistaan.

5.2 Kun mikään ei tunnu miltään

Keväällä 2010 kuoro, jossa yhä lauloin, valmisteli ohjelmistoa Bratislavassa pidettävään kuorokilpailuun. Suunnittelimme myös pienen kiertueen tekemistä Virossa esittäen kappaleita viime vuoden Suomen matkatoimistojen juhlanäytöksestä. Harjoiteltavaa oli siis paljon. Vanhat kappaleet piti hioa kuntoon ja opetella uusia kilpailua varten.

Laulutunneilla tein kielijumppaa eli erilaisia lauluharjoituksia joissa konsonantit olivat avainsana. Muistiinpanoja lukiessa ja harjoituksia äänen laulaessa tajusin, että yksi harjoituksista, mikä oli minulle tuolloin hyvin haastava, ei tunnu enää vaikealta. Harjoitus on seuraavanlainen.

Kuvio 2. "Kielijumppaa"

Kieliharjoituksia ei tule unohtaa laulamista harjoitellessa, sillä se antaa niin paljon myös sanojen tulkintaan. Tiesin sen jo toisen asteen opintojen vaiheessa, mutta tietäminen ja osaaminen ovat kaksi täysin eri asiaa. Joskus opeteltavat asiat voivat tuntua puuduttavilta, mutta palkitsevat myöhemmin. Sovelsimme harjoituksia myös erilaisten kappaleiden teksteihin. Olin tehnyt samaa aikaisemminkin, mutta minulla oli siinä vielä paljon petrattavaa.

Kevään lähestyessä loppuaan kuoromme harjoitteli tiiviimmin kilpailua varten ja kuoron sisäinen työryhmä järjesti matkaa konkreettiseksi. Olin yksi työryhmäläisistä ja kyselin erilaisia lento+majoitus -tarjouksia matkatoimistoilta. Teimme varaukset ja maksoimme matkat, mutta matkamme peruuntui viime hetkillä Islannin tulivuoren Eyjafjallajökullin purkauksen takia. Pohdimme matkustamista kohteeseen bussilla, mutta koska kaikki eivät olleet valmiita pitkään bussimatkaan, jouduimme perumaan osallistumisemme kokonaan. Sen sijaan esiinnyimme kilpailuajankohtanamme kotimaassamme ja lähitimme live-videokuvaa esityksestämme Bratislavaan. En tiedä, katsoiko kukaan esitystämme todellisuudessa, mutta ainakin osallistuimme omalla tavallamme. Peruuntuminen harmitti suunnattomasti ja masensi minua entistä enemmän.

Ensimmäinen vuosi ammattikorkeakoulussa oli hyvin lannistava. Jouduin opiskelemaan samoja asioita uudestaan mitä olin jo toisella asteella opiskellut, enkä kokenut sitä suurelta osin tarpeelliseksi. Teoriatunnit, Modern R'n'B -yhtyekurssi sekä kuorossa laulaminen olivat muistikuvani mukaan ainoat kivat asiat, mutta en saanut niistäkään sellaista energiaa ja intoa mitä kaipasin, jotta musiikki olisi tuntunut yhtä kivalta kuin ennen. Minulla ei ollut enää myöskään omia yhtyeitä joissa pistää luovuus kukkimaan, mutta rehellisesti sanottuna en kaivannut sellaista. Omien soolo kappaleidenkaan säveltäminen ei kiinnostanut minua yhtään. Olin samassa pisteessä kuin vuonna 2002 peruskoulun päättyessä, jolloin päätin jättää musiikin kokonaan taakseni. Laulaminen oli toisinaan "ihan kivaa", mutta samalla se ei tuntunut enää miltään. Koin etten ollut oppinut laulutunneilla yhtään mitään. Minusta tuntui myös siltä, että tekniikkani haluttiin muuttaa kokonaan toisenlaiseksi. En usko, että tämä oli tarkoitus, mutta nämä olivat tunteukseni silloin. Menin sekaisin täysin erilaisesta tavasta ajatella laulutekniikkaa ja koin, että menin laulajana vain huonompaan suuntaan. En enää tiennyt miten minun olisi pitänyt laulaa enkä enää nauttinut laulamisesta. Silloin aloin ensimmäistä kertaa miettimään pitäisikö minun vain keskeyttää opintoni.

5.3 Onnen pilkahdusta etsimässä

Tuli kesä. Olin iloinen siitä ettei minun tarvinnut olla tekemisissä musiikin kanssa muulloin kuin vain silloin kun itse halusin. Luulen, että niitä hetkiä oli melko vähän. Koska en muista paljoa sen kesän musisoinnista luulen, että jätin sen hyvin vähälle. Halusin vain tehdä töitä ja nauttia kesästä. Halusin pitää hauskaa ja niin teinkin!

Hyvä ystäväni oli muuttanut Fuengirolaan, Espanjaan, ja hän kutsui minut kylään. Lähdin reissuun kesäkuussa, viikkoa ennen juhannusta. Kun lentokone laskeutui illalla Malagan lentokentälle muistan kuinka ihailin tummia, yön maalaamia vuoria, joita koristi talojen valot sekä katulamput. Ensimmäinen asia mikä tuli mieleeni katsellessani näkyä oli "Olen kotona!". Oloni oli välittömästi parempi, vaikka Suomessa tuntemani ahdistus vaivasi minua vielä sen illan ajan. Seuraavaan päivään mennessä se oli kuitenkin jo poissa. Tutustuin matkan aikana uusiin ihmisiin, koin espanjalaisen juhannuksen San Juanin elämäni ensimmäistä kertaa, otin aurinkoa ja juhlin. Tunsin oloni vapaammaksi eikä opinnot vaivanneet mieltäni yhtään. Matka oli todella ihana ja silmiä avaava kokemus kaikin puolin. Kun palasin Suomeen koin suurta kutsumusta palata takaisin. Olin Suomessa noin kolme viikkoa kunnes päätin tehdä toisen samanlaisen matkan.

Matkustin takaisin Fuengirolaan elokuussa. Lähtö oli pari päivää sen jälkeen kun olin saanut Pori Jazzeilla murtuneesta jalastani kipsin pois. Murtuma oli niin pieni että sain irrotettavan kipsin, jonka otin välillä pois kotona ollessani. Koska kävelyni oli sairaslomani jälkeen hieman ontuvaa ja koska jännitin kuinka jalkani kestäisi, otin kipsin varalta mukaan ja lähdin matkaan reippain mielin. Yksityiselämässäni oli tapahtunut muutoksia ja halusin pois Suomesta. Matka oli tälläkin kertaa erinomainen ja kiinnyin Espanjaan vielä enemmän. Suomeen paluu oli minulle kova paikka. En olisi halunnut palata. Pidän Espanjalaisen kulttuurin rennosti ilmapiiristä, lämmöstä, huolettomuudesta ja vapauden tunteesta. Kaipasin sellaista elämäni, joten siitä luopuminen aiheutti kipua ja kyyneliä. En halunnut palata normaaliin elämään, jossa minulla oli identiteettikriisi meneillään. Parin viikon lomailun jälkeen palasin takaisin Suomeen.

6 Muutoksien syksy - Opettaja D

Syksy tuli ja aloitin koulun hieman apein mielin. Ainoa asia mistä olin innoissani oli, että minulla vaihtui laulunopettaja. Kutsun toisen vuoden opettajaani tässä työssä opettaja D:ksi. Olin toivonut uutta opettajaa ja toiveeni oli mennyt läpi. Jostain syystä koin, että toivomani henkilö oli minulle sopiva seuraavaksi laulunopettajaksi. Ensimmäisellä tunnilla jaoin opettaja D:n kanssa kokemuksiani kesän Espanjan matkoista ja kerroin, että olin matkan aikana kiinnostunut kaikista Espanjaan liittyvistä asioista niin paljon, että olin Suomeen palatessani alkanut kuuntelemaan flamenco musiikkia. Kuunnelllessani sitä pystyin karkaamaan Espanjaan ajatuksissani, joten halusin myös laulaa sitä. Opettajani tarttui tähän intoon ja aloimme pikkuhiljaa käymään läpi flamenco tyylistä äänenmuodostusta. Laulutapa muistutti ”huutolaulu”-tekniikkaa mitä Opettaja B oli minulle opettanut, mutta Opettaja D:n lähestymistapa oli selkeästi yksityiskohtaisempi, koska hän ajatteli asian fysiologisesta näkökulmasta katsottuna. Hän kertoi minulle mitä kurkunpäässä tapahtui tasan tarkkaan tällaisessa äänenmuodostuksessa. Suurpiirteisesti selitettynä ääniväylästä tehdään kielen ja suun avulla litteä, mutta kurkunpää pysyy keskellä eli samalla korkeudella kuin puhuessa. Apuna hän käytti myös erilaisia mielikuvia oikeanlaisen soundin aikaansaamiseksi, vaikka kertoikin joka kerta mitä fysiologisesti tapahtui. Yksi mielikuva oli sellainen, että piti kuvitella olevansa hyvin surullinen ja valittava samaan aikaan kun lauloi. Tämä on itse asiassa tyypillistä flamencolaulamisessa. Useimmiten tekstit myötäilevätkin laulutapaa. Olen aina pitänyt surullisista sanoista, mutta voi olla, että elämäntilanteeni vaikutti siihen että halusin laulaa suuria tunteita sisältäviä espanjalaisia lauluja juuri sillä hetkellä. Pidän Opettaja D:n tavasta

opettaa erittäin paljon. Mielikuvat auttoivat minua laulamissa, mutta oli myös todella kiinnostavaa kuulla mitä kurkunpäässä tapahtuu konkreettisesti. Hänen ansiostaan kiinnostuin fysiologiasta syvemmin. Tekniikkaan kuului myös toisenlaisten tukilihasten käyttö kuin mihin olin tottunut. Sain tietää, että myös niskalihaksia ja leukaa voi käyttää äänen tukemiseen. Tätä ennen olin oppinut, ettei leukaa saa käyttää laulaessa. Olin opetellut pitämään sen rentona, jotta se ei heijastaisi jännityksiä muualle kehoon. Muistan miten kummalliselta tuen käyttö aluksi tuntui. Pieni taivutus lonkista taaksepäin aktivoi niskan ja yläselän lihakset huomaamattani. Leuan tuki oli suuri ihmettelyn aihe, mutta tätä laulutapaa ei voinut toteuttaa ilman sen apua. Tekniikka oli alkuun erittäin raskas toteuttaa ennen käyttämättömien lihasten aktivoimisen takia. Asetelmat tuntuivat ensin hyvin hassuilta, mutta laulu helpottui saman tien niin paljon, että otin tekniikan omakseni.

Syksyn edetessä opettaja D oli tullut siihen tulokseen, että minun oli hyvä aloittaa myös äänihuulijumppa mikä auttaa flamencolaulamisessa. Hän kutsui sitä nimellä äänihuulipoksu. "Äänihuulipoksussa" on tarkoituksena tehdä äänihuulitasolla soinniton kova aluke eli äänen sointiosaa edeltävä alkuimpulssi, jonka aikana ääni ei vielä varsinaisesti soi. Se kuulostaa poksahdukselta. "Äänihuulipoksu" muistuttaa fonologian glottaaliklusiilia. Glottaali tarkoittaa äännettä, joka syntyy ääniraossa eli glottiksessa. Klusiili tarkoittaa äännettä, jossa ilman kulku pysäytetään ääntöväylässä ja sitten annetaan sen purkautua. Ilmavirtaus pysäytetään hetkeksi sulkemalla äänihuulet ja rustorako eli kannurustot. Sen seurauksena tapahtuu eksploosio eli ilman annetaan purkautua äkillisesti, jolloin äänihuulet avautuvat. (Savolainen 2001, www) Ero glottaaliklusaalissa ja "äänihuulipoksussa" on se, että jälkimmäisessä kannurustot pysyvät kiinni mikä johtaa siihen, että poksahduksia voi tehdä monta peräkkäin. Jo yhden tekeminen tuntui aluksi hyvin haastavalta. Kun tajusin miten se tehdään, siitä tuli helpompaa. Raskasta se oli, mutta sujuvuus ei ollut enää muusta kuin harjoittelemisesta kiinni. Sain kotitehtäväksi voimistaa äänihuuliani poksuttelemalla niitä joka päivä. Minua neuvottiin kuitenkin harjoittelemaan vähän kerrallaan. Poksuja sai alkuun tehdä vain muutaman kerrallaan ja lisätä määrää harjoitusten lisääntyessä. Äänihuulet ovat lihakset siinä missä muutkin lihakset ja liiallinen käyttö voi saada ne maitohapoille. Äänihuulissa tunne ei kuitenkaan ole samanlainen kuin esimerkiksi reisissä, joten uusia harjoituksia tehdessä tulee olla kärsivällinen ja antaa niille aikaa totutella rauhassa uusiin asioihin. Liiallinen ja aggressiivinen äänenkäyttö voi johtaa äänihäiriöihin.

6.1 Karatako vai ei karata?

Palasimme laulutunneilla välillä kesällä tekemiini Espanjan matkoihin, josta keskustelu muuttui kerran laajemmaksi unelmien jakamis-sessioksi. Kerroin kuinka minulle oli tullut Espanjassa tunne, että olisin tullut kotiin. Opettaja D kertoi, että hänellä on ollut samanlaisia kokemuksia ja kertoi niistä. Paljastin hänelle, että olin villeimmissä unelmisani miettinyt muuttavani Espanjaan. Ystäväni, joka asuu Espanjassa, oli yllyttänyt minua puolitosissaan. Olimme jutelleet käytännön asioista ja siitä minkälaista Espanjassa on asua. Hän kertoi, että olin tervetullut asumaan hänen luokseen alustavasti kunnes löydän töitä ja oman asunnon. Opettajani kanssa käydyn keskustelun päätteeksi tajusin, että pärjäisin ulkomailla. Kyse on vain uskaltamisesta. Koulu ei kiinnostanut minua oikeastaan yhtään ja Suomikin oli alkanut tuntumaan todella ikävältä paikalta asua. Juttelin aikomuksestani myös tutor-opettajani kanssa ja hän suositteli minulle väliavuotta näin pitkän opiskelujakson jälkeen. Olin opiskellut jo neljä vuotta putkeen, mutta yritin sinnikkäästi jatkaa vielä kolme vuotta, vaikka innostus opiskeluun oli jo kadonnut. Jäin pohtimaan kokeilisinko jotain uutta ja jännittävää vai tyytyisinkö elämään joka ei ruokkinut sieluani.

Samalla kun muut kurssit alkoivat, niin alkoi myös ainepedagogiikan opinnot. Jostain syystä ajatus opettamisesta ahdisti minua paljon. Kyse ei ollut pelkästään jännittämisestä. Miten voisin opettaa ketään laulamaan kun oma laulukkaan ei ole sujunut kokonaiseen vuoteen? Olin vieläkin niin sekaisin viime lukuvuoden laulutunneista, etten osannut edes kuvitella opettavani yhtään mitään kenellekään. Kokemusta opettamisesta minulla ei ollut lainkaan. Olin vain antanut joitain vinkkejä kavereilleni silloin tällöin. Kokemattomuus jarrutti minua myös. Tiesin, että aloittaisimme opettamisen saman tien kun kurssi alkaa enkä tiennyt miten laulamista opetetaan.

Tuli oppilaiden valinta -päivä. Pidimme heille pienet koelaulut, jossa jokainen oppilas yhden kappaleen laulamisen lisäksi kertoi hieman taustastaan ja tavoitteistaan laulunopiskeluun liittyen. Koelaulujen jälkeen mietin itsekseni, että näistkö minun pitäisi valita itselleni oppilaat? He vaikuttivat haastavilta opetettavilta. Minua ahdisti entisestään. Ajatus opettamisesta tuntui hieman vastenmieliseltä. Yht'äkkiä minut valtasi tunne, etten kokenut olevani henkisesti valmis sellaiseen koitokseen. Muistaakseni siinä hetkessä tein lopullisen päätöksen muuttaa Espanjaan. Olin puhunut asiasta jo myös äitini kanssa, joka antoi muutolle täyden hyväksyntänsä. Hän alkoi jopa heti miettimään puo-

lestani mihin huonekaluni ja muut tavarani voitaisiin sijoittaa. Tunnin päätteeksi kerroin ainepedagogiikan opettajalleni, etten aikonut olla keväällä enää Suomessa. Hän tuli siihen tulokseen, ettei minun kannattanut siinä tapauksessa aloittaa opettamista vielä. Opintojakso oli hyvä suorittaa kokonaisuudessaan ja tässä tapauksessa se olisi jäänyt tauolle väli vuoden takia. Ei mennyt kauan kun irtisanoin asuntoni. Hoidin syksyn opinnot kunnialla pois alta. Joulukuussa 2010 muutin tavarani pois ja menin pariiksi päiväksi äitini luokse asumaan, kunnes muutin ystäväni luokse La Línea de la Concepcióniin uuden vuoden aatto edeltävänä päivänä.

7 ¡Olé!

Muutin Espanjaan uuden vuoden aatto edeltävänä päivänä, jotta saatoin juhlia uutta vuotta muiden kanssa. Matkaan lähteminen oli todella jännittävää. Olin innostunut kun pääsin pois Suomesta ja irti musiikin opiskelusta, mutta olin samalla hieman surullinen sillä tiesin, etten tulisi näkemään perhettäni pitkään aikaan. Innostus voitti kuitenkin haikeuden ja päästyäni Espanjaan tunsin oloni todella vapaaksi. Seikkailu oli alkanut!

Vuosi Espanjassa oli erittäin kasvattava kokemus. Jouduin pärjäämään vieraassa kulttuurissa auttavalla espanjankielen taidollani. Onneksi sain paljon apua ystävältäni sekä uusilta tuttavuuksiltani, joista parista on muodostunut minulle hyvin tärkeitä ystäviä. Hain töitä Gibraltarilta, mutta onni ei ollut myöden siinä. Muutin työn perässä Aurinkorannikolle, ensin Benalmadenaan ja myöhemmin kesällä Fuengirolaan. Halusin pitää musiikin suhteellisen vähäisenä elämässäni. Muusikkona minun on vaikea pitää näppiäni täysin erossa musiikista, mutta ainainen musiikin opiskeleminen ja sen sisällyttäminen elämäni oli alkanut puuduttamaan minua niin paljon, etten halunnut sisällyttää sitä elämäni yhtä syvästi kuin ennen. Vasta alkukesästä aloin taas säveltämään kun olin työttömänä. Minulla ei ollut paljon tekemistä, joten otin aurinkoa ja tein musiikkia. Kävin myös jonkun verran karaokessa. Minulla oli toisinaan tarve laulaa ja karaoke vaikutti siihen sopivalta, koska siellä minun ei tarvinnut ottaa laulamista vakavasti eikä miettiä teknisiä asioita tai tyylinmukaisuutta. Kun ihmiset kuulisivat minun laulavan, he kehottivat minua tekemään keikkoja, koska olin niin hyvä. Hymyilin ja kiitin kohteliaisuudesta miettien itsekseeni, että en lähde sellaiseen hommaan. Oli hyvin lähellä etten palannut Suomeen kesäkuussa. Elämä Espanjassa oli hankalaa kun en meinannut löytää mistään työpaikkaa. Olin irtisanonut itseni työpaikasta, koska en pitänyt siellä olemisesta. En halunnut tehdä mitä tahansa työtä joten ainoaksi vaihtoehdoksi alkoi muodostu-

maan paluu Suomeen. Työttömänä ei pysty maksamaan laskuja, joten ainoaksi vaihtoehdoksi sellaisessa tapauksessa on palata kotimaahan. Näin ei ollut kuitenkaan nähtävästi tarkoitus tapahtua. Olin tutustunut yhteen pariskuntaan joka omisti Fuengirolassa englantilaisen ravintolan. He kysyivät minua tiskaajaksi pariksi päiväksi kun oli kiireistä. Otin työn vastaan, mutta suunnittelin jo muuttoa takaisin Suomeen, koska tiesin että työpäivät tulisivat olemaan hyvin harvassa. Eräs päivä kun olin ollut heillä töissä parin päivän ajan sain pomoltani puhelini. Hän kysyi kiinnostaisiko minua jäämään heille pidemmäksi aikaa töihin ja laajentaa samalla työtehtäviäni. Minulle tarjottiin apukokin paikkaa, koska silloinen toinen kokki oli saanut töitä Marbellasta. Olin ehtinyt ilmoittaa itseni kouluun läsnä olevaksi syyslukukaudelle, mutta koska en halunnut palata takaisin Suomeen sanoin kyllä ja ilmoitin kouluun, etten jatkakaan opintoja vielä.

Marraskuussa 2011 muutin takaisin Suomeen. Työni ravintolassa loppui enkä etsinyt enää muita töitä, koska olin päättänyt kokeilla vielä opiskelemista. Musiikki oli alkanut kiinnostamaan minua jälleen säveltämisen myötä, enkä halunnut heittää opintojani hukkaan kokeilematta ensin miltä se näin pitkän tauon jälkeen tuntui. Olin jutellut muu-
tosta myös monien uusien kavereideni kanssa ja he kannustivat minua tekemään opintoni loppuun. Luulen, että sillä oli vaikutusta asiaan myös kun ihmiset aidosti ihastelivat lauluääntäni. Kohteliaisuudet eivät useimmiten tunnu minusta miltään, mutta niin monen ihastelu oli niin aitoa, että aloin itsekkin olemaan taas vakuuttunut siitä, että minulla on sellainen lahja mitä minun kannattaa hyödyntää tulevaisuudessakin. En muuttanut Suomeen kuitenkaan iloisin mielin. Samalla kun halusin kokeilla opiskelemista jälleen, en halunnut palata takaisin Suomeen. Eläminen Espanjassa oli ollut rahallisesti haastavaa, sillä palkkani suuruus vaihteli tippien mukaan. Ylimääräistä rahaa ei jäänyt paljon laskujen jälkeen. Tiesin, että Suomessa minua odotti helpompi elämä. Tuolloin se tuntui kuitenkin tylsemmältä vaihtoehdolta. Kun laskeuduin Suomen maan kamaralle aloin itkemään, koska en halunnut olla Suomessa. Minut valtasi suuri ahdistus. Oli kylmä ja pimeää. Elämässäni tapahtui jälleen suuria muutoksia enkä ollut valmistautunut niihin henkisesti. Minulla ei ollut enää asuntoa ja yksityiselämässäni tapahtui paljon negatiivisia asioita. Olin surun murtama. Elämä ei maistunut lainkaan, mutta kouluun oli pian mentävä. Hidas sopeutuminen Suomeen alkoi.

8 Kaikki lähtee asenteesta

Vuosi 2012 alkoi työnteolla. Apuani kaivattiin entisessä työpaikassani, joten pääsin lähes heti vuoden vaihteen jälkeen työn makuun mikä helpotti hieman sopeutumista. Oli myös kouluun paluun aika. Opettaja D pysyi laulunopettajanani ja jatkoimme siitä mihin syksyllä 2010 jäimme. Halusin pitää espanjalaisuuden elämässäni, joten kysyin voisimmeko yhäkin laulaa flamenco ja muuta espanjankielistä musiikkia. Intoni flamenco-olli kasvanut espanjalaisten laulukilpailujen myötä, joita olin Espanjassa asuessani nähnyt televisiosta. Nämä kilpailut olivat sellaisia joita en ollut koskaan ennen nähnyt, nimittäin flamenco-laulukilpailuja. Niitä oli eri ikäisille, mutta erityisesti lastenlaulukilpailut jäivät mieleeni. Kisoja katsellessani kuuntelin minkälainen tekniikka lapsilla oli ja se kuulosti aika kivuliaalta. Äänet kestivät kyllä hyvin eikä laulaminen näyttänyt kivuliaalta, mutta en pystynyt kuuntelemaan sitä pitkään yhdeltä seisomalta. En muista enää mistä kuulin vai luinko jostain, että useilla flamencolaulajilla on ongelmia äänenkäytössä ja jopa pysyviä muutoksia äänielimistössä alunperin väärin opitun tekniikan takia. Laulamiseen ei anneta opastusta vaan oppi siirtyy sukupolvelta toiselle perimätiedon kautta, jolloin tekniikkaan ei paneuduta vaan asiat opetellaan korvakuulolta.

Laulutunneilla huomasin, että jokin laulussani oli muuttunut. En ollut harjoitellut laulamista vuoteen, mutta olin kuitenkin kehittynyt. Se tuntui todella kivalta, mutta myös kummalliselta. Pohdittuani asiaa tajusin, että henkiset kokemukset olivat vahvistaneet minua niin paljon persoonana, että se kuului laulamiseen. Silloin tajusin miten paljon ympäristölliset tekijät voivat vaikuttaa laulamiseen. Ennen kuin muutin espanjaan pidin itseäni laulajana melko epävarmana. Lauluni ei sitä välttämättä ollut, mutta henkisesti minulla oli sellainen olo. Identiteettini laulajana oli saanut kolauksen ammattikorkeakouluopintojen alkuvaiheessa enkä ollut sujut lauluääneni kanssa. Sen takia olin myös herkkänä sille mitä muut ajattelivat laulustani. Nyt oli tapahtunut suuri muutos. Henkinen lukko oli kadonnut. Lauloin, koska se oli minusta kivaa ja minulle oli aivan se ja sama mitä muut laulustani ajatteli. Ulkomailla eläminen ei ollut millään tavalla helppoa ja se oli kasvattanut minua salakavalasti myös laulajana. Olen aina tiennyt, että kokemukset vaikuttavat laulamiseen ja kuuluvat siinä, mutta olen kuitenkin ajatellut sen liittyvän tiukasti laulamiseen ja sen harjoitteluun. Ikään kuin kokemus laulamisen lisäisi henkistä varmuutta siitä. Näin ei pelkästään kuitenkaan ole. Kun aloin pohtimaan asiaa syvemmin tajusin, että vaikka olin oppinut laulutunneilla todella paljon ja saanut niistä suunnattoman paljon apua, suurimmat opit ja asioiden sisäistäminen on tapahtu-

nut silloin kun olen ollut omissa oloissani, pohtinut ja harjoitellut tekniikkaa tai lauluja itsenäisesti. Erityisesti tuo pohtiminen on ollut minulle aina erittäin suuri oppimisen paikka. Olen sellainen ihminen, että minun täytyy saada rauhassa tutkiskella teknisiä asioita ennen kuin voin niin sanotusti istuttaa ne oikealla tavalla kehooni. Pelkkä asian harjoittelu ei auta siinä. Kyse on varmaan juurikin asioiden sisäistämisestä ja jokainenhan sisäistää eri tavoin ja eri tahdissa. Tästä oli hyvä jatkaa ja olin laulamises- ta jälleen todella innoissani, vaikka muuten mieleni olikin maassa.

Kevään edetessä oloni parani pikkuhiljaa ja mieleni alkoi kirkastumaan. Minua pyydettiin laulamaan funk-rock-yhtyeeseen Wylli Groove Federationiin. Tämä tapahtui oikeas- taan heti kun muutin Suomeen, mutta en kyennyt menemään harjoituksiin kuin vasta helmikuun loppu puolella, kun henkinen ahdinkoni oli lieventynyt enemmän. Kaikki soit- tajat olivat minulle tuttuja, ja kun kerroin heille tilanteestani, he ymmärsivät ja antoivat minulle aikaa toipua. Ei mennyt kuitenkaan kauan kun yhteinen tuttumme, joka oli työ- harjoittelussa Finnvox:lla kysyi voisimmeko auttaa häntä hänen lopputyössään. Hänen tuli nauhoittaa yhtyeen soittoa ja halusi nimenomaan meidät koekaniineiksi. Sanoimme oitis kyllä. Meille tarjottiin ilmaista studioaikaa, josta hyödyimme yhtyeenä suuresti. Tämä innosti minua paljon ja tajusin, että nyt jos joskus oli aika antaa murheissa rype- misen olla ja mentävä harjoituksiin. Ehdimme harjoittelemaan yhdessä, koko kokoon- panolla, vain muutaman kerran ennen kuin menimme studioon. Sitä ennen kirjoitin kolmeen eri kappaleeseen melodiat ja sanat. Nauhoitimme kahdeksan kappaletta kol- messa päivässä ja teimme siitä ensimmäisen omakustanne cd-levymme. Kosketinsoit- tajamme tunsu sopivan henkilön tekemään grafiikat ja myös henkilön, joka masteroi⁴ levymme. Hyödynsin laulussani Opettaja D:n opettamaa tekniikkaa, vaikka olinkin har- joitellut sitä hyvin vähän aikaa pitkän tauon jälkeen. Muistan, kuinka rankalta laulami- nen oli tuntunut ja hetken pelkäsin, että teen jotain väärin. Käytin usein selkeästi liian paljon ilmanpainetta, mutta sillä hetkellä en osannut vielä oikein kontrolloida sitä. Yh- dessä vaiheessa maistoin metallin maun suussani ja säikähdin, että maku johtui veres- tä. Tunsin kurkussani myös pientä kihelmöintiä, en kuitenkaan kipua. Juoksin vessaan tarkistamaan tuliko kurkustani verta, mutta kaikki oli normaalisti. Pidin pienen tauon ennen kuin jatkoin laulamista. Samanlaista tuntemusta ei tullut enää myöhemmin. Luu- len, että kyse oli siitä, että lihakseni menivät maitohapoille. Seuraavalla laulutunnilla kerroin opettajallani tapahtuneesta ja hän totesi, että mitä todennäköisimmin kyse oli

Masterointi tarkoittaa nauhoitetun musiikin äänimaailman tasapainottamista ja yhtenäistämistä. Masterointi tehdään ennen kuin äänilevy painatetaan lopulliseen muotoonsa.⁴

mahanesteistä, jotka olivat nousseet kurkkuuni ja kovaa laulettaessa sitä irtosi suuhun, jonka takia maistoin metallin. Kuulin kerran Opettaja A:lta, että refluksitauti on laulajien ammattitauti, koska laulaessa pallea laskee niin alas, että se voi häiritä mahaporttia. Refluksitaudissa hapan mahasisältö aiheuttaa ruokatorven limakalvon ärsytystä (Karvonen 2000, www, 1). Minulla refluksitauti on geeneissä, mutta sitä ei ole diagnosoitu. Mahahapot eivät ole kuitenkaan vaivanneet minua sen jälkeen kun muutin ruokavaliotani Ärtävän suolen oireyhtymän (IBS) takia. Tuolloin minua kuitenkin närästi hyvin usein ja pahasti.

8.1 Funkia ja hiekkarantoja

Kesä oli minulle hyvin rentouttavaa aikaa. Teimme WGF:n kanssa uutta musiikkia ja muutaman keikan. Sain samalla harjoitella uutta tekniikkaa vaikka emme määrällisesti harjoitelleet yhdessä paljon. Pojat kävivät kylläkin soittamassa ilman minua usein. Harjoittelin tekniikkaa jonkin verran myös kotona, mutta jätin laulamisen kuitenkin suhteellisen vähäiseksi. Enemmän minua mietitytti se minkälainen esiintyjä halusin WGF:ssä olla. Kyllä, mietin sitä hyvin tietoisesti ja mietin vieläkin. Tuolloin aloin liikkumaan esiintyessäni tavalla miten en ollut ennen liikkunut. Esiintymiseni oli hyvin punk-henkistä. Heilutin päätäni hyvin aggressiivisesti sekä hypin ja pompin miten sattui. En usko, että kyse oli vain siitä, että tunsin tarvetta olla todella energinen esiintyjä. Luulen että purin osittain samalla pahaa oloani ja ylimääräisiä paineita, jotka liittyivät silloiseen elämäntilanteeseeni. Keikat olivatkin fyysisesti hyvin raskaita. Erityisesti niskalihakseni joutuivat koville, koska ne eivät olleet tottuneet niin aggressiiviseen työhön. Kesä meni muuten aikalailla töitä tehdessä ja rentoutuessa, juuri niin kuin halusin.

Syntymäpäiväni lähestyessä sain puhelun Voice of Finlandin tuottajalta. Hän kertoi, että oli kuullut huhua, että osaan laulaa ja kysyi olisinko kiinnostunut osallistumaan kilpailuun. Menin kuuntelemaan mistä ohjelmassa oli tosiasiaa kyse ja minkälaiset sopimukset olisi pitänyt allekirjoittaa, mikäli siihen halusi osallistua. En pitänyt lainkaan sopimusten sisällöistä, enkä myöskään ajatuksesta kilpailemisesta, varsinkaan kun kyse ei ollut oikeasta laulukilpailusta. Televisio-kilpailujenkin ohjelmat käsikirjoitetaan aina, ainakin osittain. Pohdin osallistumista siitä huolimatta. Mietin mistä kaikesta minun tulisi pahimmassa tapauksessa luopua, ottaen huomioon sopimusten sisällöt, enkä pitänyt lopputuloksesta. Minulla oli asiat musiikin suhteen erittäin hyvässä vaiheessa. Minulla oli mainio yhtye, jossa oli kiva laulaa ja tehdä uutta musiikkia. Tulin siihen tu-

lokseen, ettei minulla ollut mitään syytä osallistua kilpailuun, mikä rajoittaisi tekemisiäni ja pahimmassa tapauksessa veisi minulta kaiken mitä sillä hetkellä tein. Kieltäydyin kohteliaasti.

Myöhemmin elokuussa kävin Fuengirolassa lomailemassa kahden kaverini kanssa. Oli todella kiva nähdä paikallisia ystäviäni sekä La Líneassa asuvaa ystävääni. Kaverini yrittivät suostutella minua esiintymään heidän baarissaan, mutta en suostunut koska halusin vain lomailla. Jälleen kerran tajusin, etten ollut vielääkään täysin sopeutunut takaisin Suomeen. En kuitenkaan kaivannut takaisin. Se ei johtunut mistään huonoista muistoista vaan yksinkertaisesti siitä, ettei asuminen siellä enää kiinnostanut. Se kuului menneisyyteni. Jännittävät ajat olivat vasta alkamassa Suomessa ja viittaaan tällä nimenomaan yhtyeeni WGF:n kehittymiseen ja etenemiseen. Tätä en ehkä tuohon aikaan osannut näin vahvasti ajatella, mutta ajan kanssa olen tajunnut monia asioita silloisesta elämästäni. Monesti negatiiviset tunteet tuntuvat vahvemmilta kuin positiiviset juuri niiden kokemus hetkellä.

9 Opettamista omien tuntemuksien kautta

Syksyllä 2012 aloitin kolmannen vuoden opinnot. Aloitin ainepedagogiikan ja sen myötä opettamisen. Sain kaksi oppilasta, jotka poikkesivat toisistaan hyvin paljon. He tarvitsivat myös täysin erilaisia apuja laulamiseen. Toinen oppilaista oli erityisen haastava. Hänellä oli huono itsetunto sekä klassisen laulun tausta. En tiennyt paljoa klassisesta äänenmuodostuksesta, joten oli hyvin vaikeaa alkaa opettamaan hänelle toisenlaista tapaa laulaa, kun opettaminen ylipäänsä oli minulle vielä mysteeri. Laulutekniikka oli vuosien myötä juurtunut minuun niin etten oikeastaan ajatellut sitä laulaessani, joten sen purkaminen pieniin osiin tuntui aluksi todella vaikealta. Varsinkin kun samaan aikaan piti hahmottaa kokonaiskuva siitä. Opiskelimme fysiologiaa ainepedagogiikan tunneilla, mutta tuntui että se oli vain pinta raapaisua suuresta asiasta. Kävimme sitä perusteellisesti läpi, mutta monen asian sisäistämiseen minulla meni melko paljon aikaa. Opettajan tulee kuitenkin tietää tasan tarkkaan mitä missäkin tilanteessa tapahtuu laulaessa. Minun oli myös erityisen haastavaa luoda uskoa ihmiseen jolla ei ollut mitään luottoa omaa osaamistaan kohtaan, kun minulla ei ollut hirveästi uskoa itseäniäkään kohtaan. En tiennyt mitä minun tuli tehdä, eikä minulle kerrottu miten opetetaan. Näin koin, vaikka asia ei ehkä ollut niin. Muistan, etten kyennyt vielä tuolloinkaan opiskelemaan täysipainoisesti. Yksityiselämässäni tapahtui niin paljon mullistuksia ettei

energiani meinannut riittää koulunkäyntiin. Sen lisäksi olin todella paljon kipeänä mikä söi lisää energiaani. Reagoin niin vahvasti koulumme huonoon sisäilmaan, jolle olin altistunut jo monen vuoden ajan, että tulin todella nopeasti kipeäksi mikäli vietin aikaani siellä. Opettamista opettelini siis kantapään kautta. Aluksi se hirvitti, mutta siihen tottui. Tekemällähän oppii! Pikkuhiljaa keksin miten toista voi opastaa laulamaan ja tein kaik-keni, mutta tämä haastavampi oppilaani ei jaksanut ottaa tunteja vakavasti. Voi toki olla, että hän oli vain niin hermostunut, että naureskeli melkein koko ajan. Hän nimittäin vaikutti siltä, että häntä hävetti laulaminen ja harjoitusten tekeminen. Hän ei siis uskal- tanut heittäytyä millään tavalla mukaan. Ehkä kyse olikin vain huonosta itsetunnosta. Se kuitenkin turhautti minua suuresti, sillä emme oikein päässeet millään tavalla eteen- päin. Hän ei myöskään harjoitellut kotona ja se tuli esiin joka tunnilla kun kysyin siitä. Hän odotti, että olisin kaatanut tiedot hänen päähänsä ilman, että hänen täytyi itse teh- dä mitään. Tämän lisäksi hän keskittyi tunneilla aina epäonnistumisiinsa mikä peittosi minkä tahansa tunnilla onnistuneen asian. Jokaisen tunnin jälkeen olin henkisesti todel- la loppu, koska minun piti olla ylienerginen jotta sain hänestä edes jotain irti. Tilanne äityi siihen pisteeseen, että oppilaani vaihdettiin keväällä toiseen yhteisestä päätöksestä.

Toinen oppilaani oli hyvin rento ja laulamisesta innostunut. Hän uskaltautui kokeile- maan myös hupsuilta tuntuvia ääniharjoituksia. Tuntien edetessä ja jännitykseni lieven- tyessä pistin merkille että hänen äänensä kuulosti kihisevältä. Erityisesti pistin sen merkille kun hän puhui. Laulaessa vuotoinen, eli ilmava soundi, voi johtua muun muas- sa tuen puutteesta, mutta useimmiten sitä ei esiinny puheessa, mikäli äänielimistö on kunnossa. Yritin auttaa häntä tuottamaan kiinteää ääntä laulaessa ja joskus hän onnis- tui siinä. Puheen kihinä jäi kuitenkin vaivaamaan minua. Kyselin monesti miltä harjoi- tukset hänestä tuntuivat ja pikku hiljaa kävi ilmi, että laulaminen oli alkanut tuntumaan hänestä raskaalta samoin kuin puhuminen. Ehdotin, että hän menisi lääkäriin tarkista- maan äänihuuliensa tilanteen. Juttelin asiasta myös ainepedagogiikan opettajani kans- sa ja kun hän tuli eräs päivä seuraamaan tuntiani, hän kuunteli oppilaani puhetta ja laulua sillä korvalla, että onko jotain vialla. Tunnin jälkeen hän jututti hieman oppilasta- ni, jonka jälkeen totesi että oli parempi mennä lääkäriin katsomaan oliko äänihuulissa jotain ongelmaa, sillä se kuulosti siltä. Myöhemmin selvisi, että hänellä on äänihuuli- kyhmyt ja hän joutui siirtämään loput laulutunneistaan keväälle, koska ääntä piti lepuut- ta ja kuntouttaa rauhassa. Olin tyytyväinen, että huomasin ongelman. Oikeastaan yllätyin positiivisesti, että kykenin kuulemaan, että äänielimistössä oli jotain vialla. Us-

kon että oman tekniikan kehittämisen ja fysiologian opettelemisen ansiosta kiinnitin toisen henkilön äänentuottoon automaattisesti huomiota, mikä auttoi minua havaitsemaan ongelman. Se antoi minulle lisärohkeutta opettamiseen!

Opettamisen ja muun koulun ohella harjoittelin C-kurssitutkintoni kappaleita laulutunneilla. Espanjan kielen lausumisessa minulla ei ollut ongelmia, koska olin kuitenkin joutunut puhumaan sitä Espanjassa asuessani. Tyylinmukaisuus oli myös iskostunut minuun melko hyvin koska kuuntelin niin paljon muun muassa Estrella Morentea ja Ojos de Brujoa, joista ammensin kaiken mitä vain pystyin. Lähinnä keskityimme tekniikan hiomiseen, mitä toivoin. Jatkoimme samojen asioiden tiimoilla kuin alkuvaiheessa, mutta esimerkiksi Teddy Rok Sevenin kappaleen myötä opettelini jälleen käyttämään ylärekisteriäni siten, että äänenväri pysyisi kirkkaana ja voimakkaan, mutta kuitenkin keveänä, mikä erosi suuresti aikaisemmin opettelemastani tekniikasta eli flamenco-tekniikasta. Valitsin niin paljon espanjankielistä musiikkia ohjelmistooni kuin vain pystyin. Tiesin, että ohjelmistoni oli kunnianhimoinen, mutta en halunnut mennä sieltä missä aita oli matalin. Ajattelin tämän olevan hyvää harjoitusta myös B-kurssitutkintoani silmällä pitäen. Suunnitelmissani oli nimittäin tehdä flamencokonsertti.

10 Hiljaa hyvää tulee – Opettaja E

Tammikuussa 2013 minulla vaihtui laulunopettaja. Olimme sopineet vaihdosta jo syksyllä ja tiesin mitä halusin häneltä oppia. Opettaja E, joksi kutsun häntä tässä työssäni, oli viides laulunopettajani seitsemän vuoden sisään. Koska olin opetellut perusteita, "huutolaulua" ja flamencolaulua halusin alkaa opettelemaan kevyempää äänentuotto-tapaa. Kuten ihan alussa kerroinkin, minulla oli henkinen kynnyks korkealta laulamisen kanssa, koska koin sen niin vaikeaksi. Toisin sanoen en osannut toteuttaa kyseistä laulutapaa teknisesti, tiesin sen ja välttelin sitä siksi. Soundini ei myöskään kuulostanut mielestäni kauhean hyvältä, vaikka monet siitä tykkäsivät. Opettaja E:llä oli myös vankka kokemus laulunopettajana, ja tiesin että tämän tapaisen äänen tuottaminen oli hänelle hyvin tuttua. Menin ensimmäiselle tunnille ja kerroin heti, että haluan oppia laulamaan heleästi, mutta kiinteästi. Kerroin myös ongelmistani ja tuntemuksistani ylhäältä laulamiseen liittyen.

Eräs toinen ongelmistani, jonka olen aina tiedostanut, ja jota esiintyy vieläkin, liittyy kielenkantaani, joka meinaa jostain syystä liikkua taaksepäin tukkien osittain ääntö-

väylän. Tuolloin en osannut tehdä asialle mitään ja kaipasin kovasti apua. Olin kokeillut erilaisia juttuja ratkaistakseni ongelman, kuten kielen työntämistä ulospäin, mutta mikään ei auttanut. Lähdimme liikkeelle vireystilan muuttamisesta eli kehon aktivoimisesta. Sain ohjeen kuvitella, että olin todella innostunut. Opettajani vitsaili, että “Laulaminenhan on kivaa, joten sitä ennen on oikein sopivaa innostua!”. Innostuminen tuntuu ja näkyy erityisesti silmissä. Tuntui siltä kuin ohimoni olisivat kohonneet hieman ylöspäin. Alkuun se, niin kuin monet muutkin uudet asiat, tuntui vaikealta. Välillä ohje innostumisesta tuntui auttavan ja välillä ei. Tätä tehdessäni kävi myös ilmi, että valmistauduin laulamiseen liian pitkään. Ongelman ydin saattoikin olla siinä. Valmistauduin ensimmäisen äänen tuottamiseen niin kauan, että kehoni lihakset ehtivät jännittyä ennen kuin aloin laulamaan. Tämän tunti ja näki erityisen hyvin kun valmistauduin laulamaan yläääniä. Se, että stressasin soundiani ja ylä-äänien tuottamista sai lihakseni jännittymään. Sain kotitehtäväksi harjoitella pelkästään äänen aloittamista, eli aktivoitumista vain sekunnin murto-osan verran ennen kuin päästin itsestäni äänen. Minun tuli tutkiskella miltä minusta tuntui kun tein harjoitusta. Miltä onnistuminen tuntui? Mitä kehossani tapahtui onnistumisen aikana? Kuinka paljon aktivoin kehoani ja missä vaiheessa? Samaa tapaa opettajani käytti laulutunneillakin. Kun onnistuin, hän laittoi minut tekemään harjoituksen uudestaan, jotta kehoni sai heti tuntumaa siihen mitä tapahtui kun kaikki meni oikein. Tämä on mielestäni erittäin hyvä ja opettavainen tapa! Kehoa pitää totuttaa uuteen pikkuhiljaa. Vain siten vanhat tavat saadaan karsittua pois kun iskostaa oikeat tuntemukset lihaksiin. Lihastyötähän tämä laulaminen on!

10.1 Epämukavuuksista eroon

Kevätlukukaudella sain uuden oppilaan ja syksyllä sairauslomalle jäänyt oppilaani palasi laulutunneille. Uuden oppilaan saaminen oli jännittävää. Minua hermostutti varsinkin kun sain tietää, että oppilaani oli vanhempi mieshenkilö. Pelkäsin, että hän näkisi minut vain nuorena tyttönä joka yrittää olla laulunopettaja, eikä ottaisi minua vakavasti. Pelkoni oli täysin turhaa. Oppilaani oli laulamista rakastava, innokas kuorolaulaja, joka kaipasi apua perustekniikkaan. Hän tuli tunnille innostuneena ja valmiina laulamaan. Heti ensimmäisestä tunnista lähtien kävi selväksi, että hän luotti kykyihini opettajana täysin. Keskityin hänen kanssaan lähinnä kappaleiden laulamiseen hänen toiveiden mukaan, joihin ujutin teknisiä neuvoja. Oli hyvin haasteellista opettaa sellaista henkilöä, jolla oli todella vähän tietoa laulutekniikasta. Jouduin pistämään aivoni tositoimiin, jotta keksin miten esittää asioita. Mietin aina oman tekemisen kautta miltä kurkunpäässäni

ja kehossani tuntuu kun selitän minkälaisia muutoksia tulee teknisesti tehdä. Tämän henkilön kanssa jouduin pilkkomaan neuvot todella pieniin palasiin. Alkuun minulla oli tapana kertoa monta asiaa kerrallaan joihin kiinnittää huomiota, mutta pikku hiljaa aloin oppia keskittymään vain yhteen asiaan kerrallaan. Tuen puute, hengitys paikat ja epäergonominen lauluasento olivat hänen suurimmat ongelmat joihin keskityimme kappa-leiden puitteissa.

Äänilepoa pitänyt oppilaani kertoi ensimmäisellä tunnilla, että hän oli vielä kuntoutusvaiheessa, mutta laulamien oli täysin sallittua. Opiskelujeni myöhemmässä vaiheessa olen ottanut selvää, ettei äänihuulikyhmyjen aikana tarvitse olla täysin hiljaa. On suositeltavaa käyttää ääntään, mutta äänenkäyttöä pitää hillitä ja tehdä erilaisia harjoituksia, jotka auttavat toipumista. Oppilaani oli saanut puheterapeutiltaan harjoituksia, joita hän teki kotona. Hän käytti kuntoutukseen myös resonaattoriputkea, jonka käyttöä suosittelaa kaikille, erityisesti äänityöläisille. Myös minulla on sellainen! Resonaattoriputki on professori Antti Sovijärven kehittämä kapeahko lasiputki, joka on kehitetty suomalaiseseen ääniterapiaan. Putki asetetaan noin senttimetrin verran veden pinnan alle, jonka jälkeen putkeen lauletaan kevyesti. Veden kuplinta heijastuu äänirakoon, mikä tiivistää sen sulkua. Se pidentää ääntöväylää keinotekoisesti laskemalla kurkunpäättä. Resonaattoriputken käyttö aktivoi kehon pieniä lihaksia ja rentouttaa kurkunpäättä, ja on siten oiva apuväline äänenavauksessa sekä runsaan äänenkäytön päätteeksi äänen rentouttajana (Suurmäki-Lesonen 2010, www, 22). Päätin oppilaani kanssa, että keskityimme laulutunnilla vain kiinteän äänen tuottamiseen. Joskus on tyylinmukaista käyttää vuotoista soundia tehokeinona lauletaessa, mutta tällä kertaa päätimme jättää sellaisen äänentuottotavan kokonaan pois, jotta äänihuulet saivat aikaa tottua uuteen tapaan nopeammin.

Aloitin pakollisen jazz-musiikin yhtyekurssin. En ollut ollenkaan innoissani asiasta. Olin vältellyt kurssin ottamista jo parin vuoden ajan, mutta nyt se piti hoitaa pois alta. Inhoni jazzia kohtaan oli hieman laantunut, mutta en siltikään halunnut laulaa sitä enkä sisällyttää sitä elämäni. Päätin siis asennoitua kurssiin mahdollisimman välinpitämättömästi, jotta kestäisin sen. En tarkoita, että olisin ollut välinpitämätön opettajaani tai opiskelijakollegoitani kohtaan, vaan jazzia kohtaan. Se ei ollut minun juttuni enkä halunnut yrittää tehdä siitä sellaista, joten päätin että teen vain mitä pyydetään enkä yhtään sen enempää. Kurssin edetessä yllätyin kuinka kivaa tunneilla oikeastaan oli. Improvisoiminen kuitenkin ahdisti minua suuresti. Yritin laulaa ensin perinteisiä scat-

sooloja, koska ajattelin niiden olevan tyylinmukaisia. Niinhän ne olivatkin, mutta kiinnostuksen puute kuului niissä mikä vaikutti siihen, etteivät sooloni olleet mielenkiintoisia. Ne tuntuivatkin minusta hyvin epäaidoilta ja tyhmiltä, koska en tuntenut oloani mukavaksi niitä laulaessani. Myöhemmässä vaiheessa kurssia luovuin perinteisten scat-soolojen laulamisesta. Koska en osannut tehdä siitä tarpeeksi mielenkiintoista, päätin tehdä sooloista omannäköisiä. Minua ei kiinnostanut kehittää itseäni jazz-laulajana, vaan halusin olla oma itseni. Niinpä lauloin juuri sen kuuloisia sooloja kuin halusin. Opettajaa se ei häirinnyt lainkaan. Hän piti niitä jopa mielenkiintoisina. Kurssin myötä aloin huomaamaan, että inhoni jazzia kohtaan lieveni entisestään. Aloin jopa pitämään jazzista. Huomasin myös, etten ollutkaan lainkaan huono laulamaan sitä. Olin vuosien saatossa oppinut fraseeraamaan jazzia melko hyvin epäilyistäni huolimatta, mikä taas muutti suhtautumistani omiin taitoihin. Kehityin koko ajan monipuolisesti kiinnittämättä varsinaisesti tietoisesti huomiota joka asiaan. Osasin enemmän kuin tiesinkään. Se oli todella kiva huomata!

10.2 Solistista taustalaulajaksi

Kevään aikana aloin keikkailemaan paljon yhtyeeni WGF:n kanssa. Olimme löytäneet muiden muusikkokavereidemme kanssa uudet, isommat harjoittelutilat, joihin siirryimme toukokuun loppupuolella. Muutto antoi minulle lisäenergiaa panostaa yhtyetoimintaan entisestään. Harjoittelimme paljon tulevia keikkojamme varten. Meidät oli pyydetty esiintymään muun muassa Tirmo blues festivaaleille ja Puistoblues festivaalien jatkoille, joista olimme todella innoissamme. Olin huomannut internetiä selaillessani, että Helsingissä pidettävään Flow festivaaliin oli mahdollisuus hakea esiintymään. Kyseessä oli olutmerkki Heinekenin kilpailu, jonka voittaja pääsi esiintymään Heineken O.S.S. lavalle. Kerroin kilpailusta muille ja päätimme osallistua siihen. Yleisöllä oli valta päättää voittaja, joten aloitimme oman kampanjoinnin Facebook-sivuillamme. Emme voittaneet, mutta tuomaristo, joka päätti muut esiintyjät kymmenen parhaan joukosta, halusi meidät esiintymään Flow festivaaleille.

Kevään lopussa minua pyydettiin Sleep of Monsters (SOM) nimiseen rock-yhtyeeseen taustalaulajaksi. Minulle kerrottiin hieman minkälainen kokoonpano oli kyseessä ja pyydettiin miettimään asiaa. Koska minulla tuli heti hyvä tunne siitä, en kokenut tarpeelliseksi edes kuunnella minkälaista musiikkia yhtye teki, vaan sanoin saman tien kyllä. Kevään aikana sairastelin taas paljon mikä aiheutti ongelmia muun muassa koulun-

käynnin kanssa. Olin hyvin usein flunssassa, jota koulun huono sisäilma pahensi, ja äkilliset lisääntyneet vatsakivut pitivät minut hyvin usein neljän seinän sisällä. Jatkuvasi sairaana oleminen vaikutti muun koulun ohella laulunopiskeluuni. En päässyt laulutunneille usein enkä pystynyt harjoittelemaan tekniikka paljon jatkuvan flunssan ja vatsakivujen takia. Kehittymiseni hidastui huomattavasti. Vatsakivuille löydettiin syy, josta aikaisemmin tässä työssä kerroin, mutta jatkuvassa flunssassa oleminen on jäänyt mysteeriksi. Huomasin kuitenkin hyvin pian pysyväni helpommin terveenä kun välttelin koulun tiloja.

Seuraavan kesän olin täysin terve. Kesäkuussa esiinnyin ensimmäistä kertaa SOM:n riveissä Tavastialla Tuska festivaalin jatkoilla. Se oli SOM:n ainoa keikka kesällä. Nautin keikasta suunnattomasti ja tunsin suurta hengenheimolaisuutta yhtyeen jäsenien kanssa. Laulaminen rock-yhtyeessä on aina ollut yksi haaveistani ja nyt se oli toteutunut. Olin onneni kukkuloilla. WGF:lle sovitut festivaali-esiintymiset olivat upeita kokemuksia. Erityisesti esiintyminen Flow festivaalilla oli huikeaa, siitä huolimatta ettei yleisöä ollut paljon. Keikka oli neljältä päivällä, joten en ihmetellyt sitä. Yleisössä oli kuitenkin niin paljon ystäviämme sekä perheenjäseniämme, ettei vähäinen yleisön määrä haitannut lainkaan. Kokeilin silloin ensimmäistä kertaa korvamonitoreja. Niistä ollaan monta mieltä, mutta itse tykkäsin laulaa ne korvissa todella paljon. Oli helppoa tehdä nyanseja eli vivahteita sekä dynamiikan vaihteluita, kun kuulin koko ajan mitä lauloin. Saatoin leikitellä äänelläni hyvinkin paljon eikä minun tarvinnut pakottaa ääntäni ulos liian kovan ilmanpaineen avulla kuullakseni sitä. Kesä meni aivan liian nopeasti ohi. Keikkaileminen Suomen suvessa oli niin ihanaa, että olisin voinut jatkaa sitä pidempäänkin.

11 Hyvästi koulu!

Viimeinen vuosi ammattikorkeakoulussa lähti käyntiin lennokkaasti. Olin energiaa täynnä ja valmis opiskelemaan kovaan tahtiin. Olin nimittäin päättänyt valmistua puoli vuotta etukäteen. Olin opiskellut niin pitkään, että halusin vain nopeasti pois koulusta. Jatkoisin laulunopiskelua opettaja E:n kanssa. Jatkoimme siitä mihin keväällä jäimme. Olin harjoitellut hieman kokeilemaani sireeni-harjoitusta, josta opettajani viime syksynä kertoi, mutta mitä en ehtinyt harjoittelemaan paljon sairasteluni takia. Harjoituksen tavoitteena oli saada pienet lihakset yläselässä sekä niskassa aktivoitumaan pientä, kiinteää ääntä tuottaessa. Harjoittelin siis oikeastaan tasaisesti soivan kiinteän äänen tuotta-

mista. Harjoitus oli rankka, vaikka varsinainen työ ei näyttänyt ulospäin miltään. Käytin jälleen kerran sellaisia lihaksia, joita en ollut mielestäni ennen käyttänyt. En ainakaan näin tietoisesti. Sain uuden ohjeen kuinka ajatella tukea harjoituksen aikana ja se helpotti laulamista huomattavasti. Selkään tulee ajatella kolmio siten, että kolmion ylin kärki on niskakuopassa, ja muut kärjet lapaluiden alaosien viereisissä lihaksissa. Alkuun ääneni katkeili tuen puutteen takia ja soi melko takana, koska jännitin kieltäni ja työnsin sitä taaksepäin. Välillä onnistuin rentouttamaan itseni niin että harjoitus onnistui ongelmitta. Harjoituksen sisäistäminen oli kuitenkin hyvin haasteellista. Ylä-ääneni häiritisivät minua vieläkin, joten halusin yhä keskittyä niihin. Erityisesti ääneni takaisuus oli alkanut ärsyttämään minua todella paljon. Halusin päästä siitä ongelmasta eroon lopullisesti ja pyysin opettajaani auttamaan minua siinä. Aloimme tutkiskelemaan asiaa ja kokeilemaan erilaisia tapoja ratkaista ongelman. Yksi harjoituksista liittyi kurkunpään nostamiseen. Tuolloin tajusin, että kurkunpään liian alhainen asento oli yksi syy sille miksi ylä-äännet tuntuivat minusta niin vaikeilta. Ymmärsin teoriassa, että kurkunpään nouseminen äänenkorkeuden noustessa on luonnollista, mutta käytännössä en nostanut sitä kuin vain ihan vähän. Koska olin tottunut tähän tapaan uuden opettelu tuntui todella vaikealta. En tiennyt miltä kurkunpään nostaminen varsinaisesti tuntui, koska olin tehnyt sitä tietoisesti hyvin vähän. Niellessä kurkunpää nousee, mutta en ole huomionut sitä koska teen sen niin automaattisesti. Miau-harjoitus oli kurkunpään nostamista varten teetetty. Alkuun harjoittelin sanomaan hitaasti miau, niin että intonaatio meni ylhäältä alas. Äänen oli tarkoitus soida tasaisesti ja rennosti. Ensimmäiset äänet eivät olleet millään tavalla rentoja, koska pyrin pitämään kurkunpääni tottumuksestani vain hieman korkeammalla kuin mitä se puheen aikana on. Teimme harjoitusta yhä uudelleen ja uudelleen monilla eri tunneilla. Pikkuhiljaa opin nostamaan kurkunpäättä, jonka ansiosta pääsimme harjoituksen seuraavaan vaiheeseen, nimittäin pelkän kurkunpään nostamisen tuntemiseen. Harjoitus oli yksinkertaisuudestaan huolimatta haastava. Kurkunpää nousee jo siinä vaiheessa kun on sanomassa miau ja se tunne minun tuli oppia.

Sain uudet oppilaat. Tällä kertaa mitään koelauluja ei pidetty vaan opettaja päätti oppilaat puolestamme. Minua se ei haitannut ollenkaan sillä viime vuonna olin valinnut toisen oppilaistani, joka jouduttiin vaihtamaan toiseen huonon motivaationsa takia. Tällä kertaa sain oppilaiksi yhden opiskelijakollegoistani sekä minulle tuntemattoman toisen asteen ammatillisen musiikkikoulutuksen oppilaan. Olin häkeltynyt. Miten minä voisin opettaa ammatillaiseksi opiskelevaa? Kun tuli ensimmäisten tuntien aika, laulatin oppi-

laitani ja huomasin heti mitä voisin heille opettaa. Olin innoissani, että ammatiksi laulua opiskeleva oppilaani kaipasi minulta myös oman tasoistani neuvoja tekniikan suhteen ja hän tuntui uskovan vahvasti siihen, että osaisin auttaa häntä. Tämä antoi minulle paljon rohkeutta. Hänen myötä pääsin tutkimaan omaa tekniikkaani syvemmin. Kun lauloin jollain tietyllä soundilla, pohdin tarkkaan miten tein sen jotta pystyin opastamaan toista tekemään samoin. Toki toimin aina näin, mutta poikkeuksena oli tässä se, että oppilaani kaipasi apua hyvinkin haasteellisten asioiden opettelemiseen, joten jouduin tutkailemaan teinkö itse asiat varmasti oikein, etten opettanut oppilaastani laulamaan väärin. Koska en ollut vielä sisäistänyt täysin fysiologiaa, vastauksien kertominen oli hieman hidasta ja haasteellista. Tarkistin paljon asioita kotiin päästyäni. Pikkuhiljaa tietotaitoni sen suhteen kuitenkin kehittyivät.

Toinen oppilaistani oli minulle haasteellisempi, koska kehossa tapahtuvien asioiden tunteminen oli hänelle hyvin vaikeaa. Tähän asti olin tottunut siihen, että monet pystyivät tunnustelemaan miltä minkäkinlainen teknisen asian tekeminen tuntui, mutta hän ei osannut sanoa oikein mitään. Jouduin jälleen pohtimaan tekniikkaa täysin eri näkökulmasta. Kerta sisäisten tuntemuksien hahmottaminen ei auttanut, piti lähteä liikkeelle hyvin yksinkertaisista ja selkeästi hahmotettavista asioista, ja kokeilla mikä toimi. Oppilaani oli hyvin kiinnostunut fysiologiasta ja kyseli siitä paljon. Olin välillä pulassa kun en muistanut kaikkea, joten päätin ottaa asioista enemmän selvää, jotta pystyin auttamaan häntä. Onneksi kävimme ainepedagogiikan tunneilla läpi erilaisia oppimistyyppöjä, joiden kautta pystyin hieman hahmottamaan millä tavalla oppilaani omaksui asioita.

Loppusyksy oli haasteellinen, koska olin jälleen hyvin paljon kipeänä. SOM:n kanssa oli paljon keikkaa. Kerran jouduin esiintymään nenäliina takataskussa, ja ennen lavalle menoa otin pari allergialääkettä, jotta nenäni ei vuotaisi kesken keikan. Jouduin sopimaan kurssien suorittamisesta etänä, joko osittain tai kokonaan, jotta etenin opinnoistani. Kehoni ei tuntunut kestävän flunssa-aallon pauhatessa yhtään koulun huonoa sisäilmaa. Oloni paheni aina hyvin nopeasti kun vietin siellä aikaani. Joulukuussa sairastuin nielutulehdukseen joka muuttui normaaliksi, mutta hyvin vaikeaksi ja sitkeäksi flunssaksi, jota kesti seuraavaan vuoteen asti.

11.1 Valmistuminen laulunopettajaksi

Kun kevätlukukausi alkoi, vannoin että teen vaikka pää kainalossa töitä, jotta valmistun toukokuussa. Olin suorittamassa 90 opintopistettä puolen vuoden sisään, mikä kuulostaa hurjalta määrältä, mutta oli tutor-opettajani mukaan mahdollista. Olin vieläkin hyvin usein kipeänä, mutta tällä kertaa vastoin hyviä käytöstapoja, tulin kouluun kipeänä koska minulla ei ollut varaa olla pois. Muutaman kerran jäin kotiin lepäämään, kun tauti äityi hyvin pahaksi. Joillekin tunneille, kuten laulutunneille, en mennyt kipeänä koska siitä ei olisi ollut mitään hyötyä. En halunnut myöskään ottaa riskiä taudin tarttumisesta toiseen äänityöläiseen. Laulutunteja pidin pienessä flunssassa oppilaiden luvansa.

Kipeänä ollessani olin harjoitellut laulua niiltä osin kuin olin pystynyt. Olin keskittynyt asioihin, joita pystyin harjoittelemaan ilman ääntä kuten kurkunpään nostamista miau-harjoituksella. Laulutunneilla aloimme viemään sireeni-harjoitusta toiselle tasolle. Se sujui minulta jo aika sutjakkaasti sellaisenaan. Miau-harjoituksen kautta olin ymmärtänyt sireeni-harjoitustakin paremmin, koska molemmissa kurkunpää nousi kun äänenkorkeus nousi. Yhdistimme sen kappaleiden laulamiseen harjoitusmielessä siten, että tein ensin sireeni-harjoituksella liu'un ylös, lopetin äänen keskittyen siihen etten muuttanut ääniväylän muotoa ja aloin laulamaan. Muutin muotoa pari kertaa vahingossa heti kun aloin laulamaan, koska lihakseni olivat niin tottuneet vanhaan tapaan, että ne menivät automaattisesti väärin asentoihin. Välillä kuitenkin onnistuin ja voi miten helpolta laulaminen silloin tuntuikaan! Se oli ihana tunne. Olin vihdoinkin löytänyt oikeat harjoitukset joilla poistaa ongelmani ytimet. Nyt kyse ei ollut muusta kuin harjoittelusta, että kuinka nopeasti uuden tavan saisi haltuun. Tästä innostuttuani halusin päästä myös toisesta ongelmastani eroon mikä liittyi vahvasti tuohon samaan äänenkäyttö tapaan, eli korkealta laulamiseen. Tukeuduin nimittäin hyvin paljon nasaalisuteen. Käytimme nenäportin avaamisen ja sulkemisen erojen tutkiskeluun melko vähän aikaa. Opin hyvin nopeasti tuntemaan miltä niiden erot tuntuivat. Aluksi yritin vaikuttaa siihen kieleni liikkeellä, johon opettajani huomasi puuttua ja sanoi, ettei kieltä tarvinnut siihen. Aloin kokeilemaan miten avaaminen ja sulkeminen tapahtui ilman sitä ja pikkuhiljaa opin sen pelkästään kokeilemalla ja tunnustelemalla miltä ensin avonainen nenäportti tuntui ja miltä kiinni oleva. Tämän opittuani sain lisäneuvoksi sijoittaa ääntä eteenpäin, jotta ääni soisi paremmin. Nyt kun tunnustelen takaisen ja etisen laulutapojen eroja, huomaan että takaisessa soinnissa kieleni levenee sen lisäksi, että se liikkuu taaksepäin. Kur-

kunpään nostamisella on suuri osa myös tässä. Jos se ei nouse, kielenkin asentoa on vaikea muuttaa.

Pedioppilaideni kanssa aloin keskittymään tekniikan kehittämisen lisäksi heidän laulututkintokappaleiden harjoitteluun. Molemmat halusivat tehdä tutkinnon, mutta toinen heistä halusi siitä huolimatta keskittyä enemmän tekniikkaan. Tämä sopi minulle oikein hyvin. Opettajana koen, että oppilaan sen hetkiset ensisijaiset toiveet menevät alunperin suunniteltujen aikataulujen ja tavoitteiden edelle. Tavoitteetkin kehittyvän ajan myötä. Minun kohdallani on toimittu samalla tavalla ja olen pistänyt sen hyvin merkille. Olen peilannut laulunopettajieni tekemisiä omaan opetukseen. Olen ammentanut heiltä harjoituksia sekä erilaisia tapoja opettaa. Olen soveltanut jopa harjoitteliani tekniikkaharjoituksia oppilaisiini, joita laulunopettajani ovat minulle opettaneet. Opettamisen kautta olen oppinut todella paljon laulamisesta. Enkä pelkästään tekniikasta, vaan muun muassa erilaisista tyylilajeista. En olisi ikinä uskonut kuinka paljon opettamalla voi itsekkin oppia omasta laulamisesta. Oppilaani ovat tietämättään opettaneet minulle kuinka pienistä asioista hyvä laulutekniikka koostuu ja miten se auttaa tulkinnassa. Voin rehellisesti sanoa, että olen opettamisen myötä kehittynyt itsekkin laulajana todella paljon.

Aloitin myös vaihtoehtoisen yhtyepedagogiikan kurssin. Kyseessä oli lauluyhtyeen ohjaus kurssi. Täysin uudet asiat hermostuttavat minua todella paljon, koska en voi tukeutua niin paljon vanhoihin oppeihin. Tämä oli minulle jotain aivan täysin uutta, mitä en ollut koskaan ennen tehnyt. Opettaminen oli varsinkin alussa vaikeaa sekä todella jännittävää. Asiaa helpotti se, että opettajamme keskeytti opetuksen aina kun koki sen tarpeelliseksi. Hän kysyi kohteliaasti oliko tämä meidän opiskelijoiden mielestä hyvä tapa ja totesimme yhteen äänen kyllä. Koin että se antoi minulle turvallisemman olon toimia, kun ei tarvinnut koko ajan miettiä teinköhän nyt oikein. Sen lisäksi se oli mielestäni hyvä lauluyhtyeläisten kannalta, koska se oli heidän harrastuksensa, joten oli kiva että harjoitukset myös etenivät. Vaikka opettaminen tuntui välillä vaikealta ja toisinaan pelottavalta, pidin siitä erittäin paljon. Koska olen laulanut kuorossa ja laulan nykyäänkin stemmoja SOM:ssa, tiedän miten niitä tulee laulaa. Mielenkiintoni stemmalaulantaa kohtaan on myös erittäin suuri. Aina kun sävellän omia kappaleitani tietokoneella nauhoitan siihen useita stemmoja.

Kevätlukukauden aikana olen keskittynyt pääasiassa koulunkäyntiin. SOM ja WGF ovat olleet sopivasti niin sanotusti tauoilla eri syistä. WGF:n kanssa sovimme viime syksynä, että nyt keskitymme uuden musiikin tekemiseen ennen kuin palaamme taas keikkalavoille. Pari keikkaa olemme kuitenkin tehneet ja olemme ujutaneet mukaan muutaman uuden kappaleen nähdäksemme mitä yleisö niistä piti. Yksi keikoistamme oli B-kurssitutkintoni. Viimeisen vuoden aloitettuani tajusin kuinka paljon koulutöitä minulla oli, joten hylkäsin aikaisemmat suunnitelmani flamenco-konsertista. Kaipasin myös palautetta yhtyeellemme, jotta voisimme kehittyä, joten siksi halusin tehdä B-kurssitutkintoni WGF:n kanssa. Olen vaihtanut hieman tyyliäni esiintyjänä musiikkimme kehittymisen myötä. Mietin ja muokkaan esiintymistäni jatkuvasti, myös SOM:ssa. Jatkuva kehittyminen on tärkeää ja pitää yleisön sekä oman mielenkiinnon yllä. Sen lisäksi esiintymisen pitää tuntua mukavalta ja luonnolliselta. Teen yhäkin WGF:lle haasteellisia melodioita, joissa voin käyttää ääntäni monipuolisesti. Samoin omiin kappaleisiini. Nyt kun koulu loppuu, aion keskittyä enemmän oman musiikin tekemiseen sekä WGF:n ja SOM:n kehittämiseen. Saan niistä niin paljon uskomattoman hyvää energiaa ja hyvää mieltä, että haluan panostaa niihin kunnolla. Pian on aika sanoa hyvästi ammattikorkeakoululle sekä opettajilleni. Laulunopiskeluni ei lopu kuitenkaan tähän!

12 Pohdinta

Kun aloin kirjoittamaan tätä työtä, ajattelin kirjoittavani neutraalin analyysin laulamiseni kehittymisestä. Alkuun kirosin aihevalintaani, koska tajusin että minun pitää muistella todella paljon sekä käydä vaikeat elämäntilanteet uudestaan läpi. Mutta kun jatkoin sinnikkäästi kirjoittamista oloni helpottui. Aloin pikkuhiljaa näkemään asioita myös eri näkökulmista. Kiinnitin huomiota muun muassa ammattikorkeakouluopintojen ensimmäisen vuoden laulutunteihin. Tähän asti olen ollut sitä mieltä että kyseisistä laulutunneista ei ole ollut minulle mitään hyötyä, vaan pikemminkin haittaa. Nyt selatessani muistiinpanoja huomaan, että kyllä minä silloin jotain opin. En asioita, joita olisin halunnut silloin oppia, vaan paljon sellaista josta minulle on hyötyä tänä päivänä. Opinnäytetyötä kirjoittaessani tajusin myös kuinka kokonaisvaltainen ihminen on. Kaikki vaikuttaa kaikkeen. Kun elämä on vaikeaa se heijastuu laulamiseen. Siitä voi olla joko hyötyä tai haittaa, tai molempia.

Olen jättänyt opinnäytetyöstäni erisnimet pois eettisistä syistä. Halusin kirjoittaa tuntemuksistani mahdollisimman rehellisesti ymmärtääkseni oppimisprosessiani paremmin, kuitenkin loukkaamatta ketään. Tämä kirjoitusprosessi on muuttanut käsityksiäni ta-

pahtuneista asioista positiiviseen suuntaan ja minun on nyt helpompi ymmärtää itseäni sekä muita. Muistiinpanoni ovat auttaneet tässä asiassa, joten olen todella iloinen että kirjoitin niitä aikoinaan. Ne ovat toimineet myös hyvinä muistutuksina siitä missä minulla on vielä parantamisen varaa. Vaikka muistiinpanot ovat parhaimmillaan kahdeksan vuoden takaiset, se ei tarkoita sitä että kyseiset asiat olisi opittu jo. Kehittyminen ei lopu koskaan. Ihmisääni on ihmeellinen ja hyvin herkkä. Kaikki elämässä tapahtuvat asiat vaikuttavat siihen tavalla tai toisella. Jos ei varsinaisesti itse ääneen, niin sitten tapaan tuottaa ääntä.

Olen saanut opettajan opinnoista juuri sitä mitä lähdin alunperin hakemaan. Vuonna 2009 halusin oppia enemmän laulutekniikasta ja olen sitä oppinut. Yllättävin opetuksen paikka on ollut omien oppilaiden opettaminen. En olisi uskonut oppivani siitä näin paljon, ja varsinkaan omaan laulamiseen liittyen. Vaikka tykkään ajatella paljon tekniikkaa, musiikin tekeminen on aina ollut minulle tärkeintä. Ilman sitä tekniikalla ei tee mitään. Opettaminen oli minulle pitkään haaste, enkä aina pitänyt siitä. Nyt voin kuitenkin rehellisesti sanoa, että pidän opettamisesta! Oppilaan innostus ja onnistuminen saavat minut todella iloiseksi. Minusta on hienoa, että voin auttaa muita! Moni ei osannut kuvitella minua opettajana neljä vuotta sitten. Tämä johtuu tulisesta ja rehellisestä luonteestani. Näytän helposti mitä ajattelen ja tunnen, minkä takia mielikuva minusta opettajana huvitti joitain aluksi. Enää he eivät ihmettele.

Laulutunneista on ollut minulle suuri apu laulunopiskelussa. Haluan kertoa niille jotka laulutuntien tarkoituksena epäilevät etteivät ne ole muuttaneet perussoundiani eikä minua persoonana, vaan ne ovat kehittäneet minua minun omilla ehdoillani. Laulutunnit ovat vahvistaneet minua kaikin puolin esiintyjänä ja laulajana. Se minkälaisella soundilla haluaa laulaa riippuu laulajasta itsestään. Opettaja ei kerro miten pitää laulaa. Hän on sitä varten että hän auttaa oppilasta laulamaan juuri sitä mitä hän itse haluaa laulaa. Tekniikan osaamisesta on suuri apu siinä.

Opinnäytetyön alussa esitin vuoden 2006 muistiinpanojen joukossa olleita kysymyksiä, joihin kaipasin vastauksia. Haluan vastata näin lopuksi nuoren Tarjan kysymyksiin kahdeksan vuotta myöhemmin:

1. Mitkä tekniikkaharjoitukset olisivat minulle erittäin tärkeitä?

Tällä hetkellä tärkein asia mitä minun tulee harjoitella on tuen aktivoiminen laajemmin. Fokus keskittyy erityisesti yläselkään. Olen oppinut tuesta niin paljon tämän kahdeksan vuoden aikana, että vihdoinkin tiedän mikä on ongelman ydin ja miten lähden sitä ratkaisemaan. Pitää olla vain kärsivällinen, sillä lihasmuisti kehittyy pikkuhiljaa.

Toinen on ehdottomasti kurkunpään nostamisen harjoittelu.

2. Onko totta että laulaessa tulee hengittää koko kropalla eikä vain alavatsalla?

Laulaessa ei tarvitse varsinaisesti hengittää, vaan päästää ilma keuhkoihin rentouttamalla keho aina laulamisen lopuksi. Tätä minun tulisi myös harjoitella. Minulla on paha tapa ottaa liikaa ilmaa ennen laulamista, varsinkin jos valmistaudun laulamaan kovia ja korkeita ääniä. Tiedän, että ilman paljous ei helpota laulamista. Se pitää vain opetella käytäntöön.

3. Onko sellaisesta lauluharjoittelusta hyötyä että makaa selällään kun laulaa?

En osaa sanoa. Itse en ole kokenut sitä ikinä hyödylliseksi. Nykyään pystyn laulamaan selälläni hyvin toisin kuin kahdeksan vuotta sitten. Mutta en siltikään näe sitä hyödylliseksi. Ehkä sille on jokin hyvä peruste, mutta minä en sitä tiedä.

Lähteet

Ahlsved, Niklas 2010. Play-Along-Looppeja, Rumpujensoiton vasta-alkajille. Theseus-tietokanta. <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/23644/PLAY-ALONG.pdf?sequence=1> (luettu 28.4.2014)

Karvonen, Anna-Liisa 2000. Miksi meitä närästää - refluksitaudin etiopatogeneesi. Duodecim. <http://www.ebm-guidelines.com/xmedia/duo/duo91734.pdf> (luettu 20.4.2014)

Keltikangas-Järvinen, Liisa & Räikkönen, Katri & Puttonen, Sampsu 2001. Onko luonto oikeudenmukainen? Synnyynnäinen temperamentti ja stressinsietokyky. <http://www.tieteessatapahtuu.fi/011/luonto.htm> (luettu 6.4.2014)

Rouhiainen, Leena 2007. Minäkö tutkija? Johdanto laadulliseen/postpositivistiseen tutkimukseen. Teatterikorkeakoulu & Tekijät. <http://xip.fi/tutkija/> (luettu 20.4.2014)

Savolainen, Erkki 2001. Verkkokielioppi. Suomen kielen äänne-, muoto- ja lauseoppia. Finn Lectura. <http://www.finnlectura.fi/verkkosuomi/aloitus.htm> (luettu 18.4.2014)

Suurmäki-Lesonen, Anna 2010. Vocal Function Exercises ääniterapiamenetelmänä – tapaustutkimus. TamPub Julkaisuarkisto. <https://uta17-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/82044/gradu04657.pdf?sequence=1> (luettu 18.4.2010)

